

Հայաստան Համաշխարհային Նորարական Ցանկին Վրայ Ցառաչընթաց Կ'արձանագրե

Հայաստան Համաշխարհային նորարական ցանկին վրայ 2019-ին գրառված է 64րդ դիրքը, որ նախորդ տարվան հետ համեմատած՝ յառաջացած է 4 դիրքով:

Հայաստան միջինէն բարձր եկամուտ ունեցող 34 երկրների շարքին 15րդն է: 2018ին, Հայաստան ներառնում էր միջինէն ցած եկամուտ ունեցող երկրներին տասնեակին մէջ: Նախորդ տարվան հետ համեմատած՝ Հայաստան յառաջընթաց արձանագրած է «Մարդու եւ հետազոտութիւններ», «Հիմնարկութիւններ», «Ենթակառուցածք», «Շուկայի կատարելագործում», «Գիտելիքի եւ արհեստագիտական արտադրանք» մարզերու մէջ: Ցատկանշական է դրական տեղաշարժը «ձեռնարկութիւն սկսելու դիմումներ», «Տեղեկատուական արհեստագիտութեանց հասանելիութեան մակարդակը», «Գիտական եւ գիտարուեստական յօդուածներ», «ՀՆԱի աճի կշռոյթը», «Տեղեկատուական արհեստագիտութեանց ծառայութիւններու արտադրումը», «Ազգային խաղարկային ֆիլմեր», «Առցանց ստեղծարարութիւն», «Ուլիքի-փետիայի խմբագրումները», «Արտօնագիրները՝ ըստ ծագումի», «Օգտակար մոտեցումները՝ ըստ ծագումի» բնագաւառներուն մէջ:

2019-ի Համաշխարհային Նորարական ցանկը առաւելաբար նկատի ունի առողջապահական նորարարութիւններ եւ կը վերլուծէ առողջապահական նորարական միջավայրը՝ դիտարկելով արհեստագիտական եւ ոչ-արհեստագիտական նորարարութիւններու դերը առողջապահական ծառայութիւններու բարեփոխման տեսանկիւնէն:

Հայ Կեդրոնի Ամառնային 23րդ Փառատօնը Անգամ Մը Եւ Շէնացուց Թորոնթոյի Գաղութը

Ներկաներ խանդավարութեամբ կը մասնակցին Հայ Կեդրոնի Ամառնային Փառատօնին, Յուլիս 12-14:

Տիրուկ Մարգարեան Կարապետեան

Թորոնթոյի հայ գաղութին սիրտը ուրախութեամբ եւ խանդավարութեամբ տրոփեց Յուլիս ամսուան 12-13 եւ 14-ին Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի շրջափակին մէջ, ուր տեղի ունեցաւ Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնի Ամառնային 23րդ Փառատօնը: Ինչպէս նախորդ տարիներուն, այս տարի եւս հայկական մշակոյթը բարձրագոյն պատուանդանի վրայ պահելու առաքելութիւնը ստանձնած Փառատօնին հիմնական նպատակներէն էր քաջալերել հայ արուեստագէտները եւ հայ ընտանիքներուն ապահովել ազգային ու մշակութային հայաշունչ խրախմանքի մթնոլորտ մը՝ Հայ Կեդրոնի յարկին տակ:

Փառատօնի յանձնախումբի ատենապետ Արմէն Գրիգորեանի հետ ունեցած հանդիպումիս

ընթացքին, անգամ մը եւս հիացալ կամաւոր անձերէ բաղկացած յանձնախումբին, մէկ տարուան տետղութեամբ, տաժած յամառ աշխատանքին հսկայութեամբ, որուն շնորհիւ Փառատօնը յաջողութեան գագաթնակէտին հասած էր ու այս տարուան այցելուներուն թիւը գերազանցած էր նախկին տարիներու թիւերը:

Երեք օրերու ընթացքին հոծ բազմութեան ժամադրավայրը դարձած Ամառնային Փառատօնի անակնկալներն ու հիւրերը արժանացան ներկաներուն բարձր գնահատականին: Զանազան երկիրներէ ու քաղաքներէ ժամանած հայեր իրարու հանդիպելու, համախմբուելու, երգելու, պարելու եւ միասին անմոռանա-

Թորոնթոյի քաղաքապետ Ճոն Թորի Փառատօնի կազմակերպիչ երիտասարդներու հետ

շար. տես. էջ 3

Professional Service with Honesty and Integrity

25%
Cash Back*

HomeLife/VisiOn

Realty Inc., Brokerage - Independently Owned and Operated
1945 Leslie Street, Toronto, ON M3B 2M3 Tel: 416-383-1828 Fax: 416-383-1821
Not intended to solicit buyers or sellers currently under contract with a brokerage

Kegham K. Bayrakdarian

Sales Representative

Cell: 416-499-9860

Email: sales@realestatetrades.ca

* Buy or Sell real estate property with me as a client
and receive 25% Cash Back on net commissions I earn upon closing.
Offer expires Dec 31, 2019.

Organized by **ARS** Roubina Chapter
Healthy Mind... Healthy Body
Living well 2020 and beyond...
Sunday, September 15, 2019

Guest Speakers

Dr. Rupert Abdalian MD.CM., FRCP(C) Gastroenterology	Tamara Kansabedian MHSc, RD Registered Dietitian	Rita Alekian M.A., C. Psych. Clinical & School Psychologist
--	--	---

BAYVIEW GOLF & COUNTRY CLUB
25 Fairway Heights Drive, Thornhill
Tel: (905) 889-4833
www.bayviewclub.com

VISION 2020
WITH THE PEOPLE FOR THE PEOPLE

Start Time - 11:00 a.m.
Ticket Price - \$100
(\$50 donation tax deductible receipt.)

For tickets please call:
Arpi Babikian at 416.493.5789.
Teny Movet at 416.561.5715.

Choosing the right real estate agent **does** make a difference.

RE/MAX
Melconian Group HALLMARK REALTY LTD.

Hratch and Alex Melconian
Real Estate Broker/Sales Representative

416-417-5626
www.TorontoRealEstateMLS.com

BUY, SELL or INVEST?
For all your real estate answers including our **FREE** home staging, call 416-417-5626

PLATINUM CLUB TEAM 100% CLUB TEAM RE/MAX HALL OF FAME 2018 FLAGSHIP

Office 416-494-7653

ՅՈՒՆԻՈՆԱՅԻՆ ՄԱՐԱՇԻ ՀԱՅԲԵՆԱՅՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
UNION OF MARASH ARMENIANS TORONTO CHAPTER PRESENTS

Armenian Food Fest

MARASH PICNIC

Sunday, August 25th, 2019
Milne Dam Conservation Park
Mapleview A and B
McCowan Road, South of Hwy #7

Featuring team, partner and individual competition games.
Bring your family and friends to a day of fun, and enjoy our delicious, homemade Armenian food.

Parking fees : Adults \$4 Seniors \$3 Children under 15 yrs. FREE

FREE COMMUNITY BBQ

Saturday, August 17

Wismer Park
980 Bur Oak Avenue,
Markham

Noon - 2pm
Rain or Shine!

BOB SAROYA MP
MARKHAM-UNIONVILLE

bob.saroya@parl.gc.ca 905-470-2024

Արժ. Տէր Հայարի Քինյ. Թանաշեանի Անդրանիկ Սուրբ Պատարագը Սբ. Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ Մէջ

Ս.Ե.Հ.Ա. Եկեղեցւոյ Մամլոյ Գրասենեակ

Գանատահայոց Թեմի Առաջնորդ՝ Գերշ. Տէր Արքար Եպս. Յովակիմեանի հայրական օրհնութեամբ, Կիրակի, Օգոստոս 4, 2019-ին, Սուրբ Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ մէջ պատարագեց եւ քարոզեց Սուրբ Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւի նորանշանակ Օգնական՝ Արժ. Տէր Հայարի Քինյ. Թանաշեան:

Ս. Պատարագի ընթացքին Գանատահայոց Թեմի Փոխառաջնորդ եւ Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ՝ Արժ. Տ. Հարեհ Ա. քինյ. Հարգարեանը, ընթերցեց Սրբազան Հօր տնօրինութիւնը՝ Արժ. Տ. Հայարի քինյ. Թանաշեանի Հոգեւոր Հովիւի Օգնական նշանակման առնչութեամբ: Տէր Հարեհը իր ուրախութիւնը յայտնեց այս նշանակման առթիւ եւ յանուն Եկեղեցւոյ Ծխական Խորհրդի, Յարակից Մարմիններու եւ

Արժ. Տ. Հայարի քինյ. Թանաշեան, Սբ. Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւի Օգնական

հաւատացեալներու, բարի գալուստ եւ յաջողութիւններ մաղթեց Տէր Հօր ի փառս Աստուծոյ, Անոր Սուրբ Եկեղեցւոյ պայծառութեան եւ հաւատացեալներուն մատուցած իր ծառայութեան մէջ:

Բարի գալուստեան մտերմիկ ընդունելութիւն՝ կազմակերպուած Ծխական Խորհուրդին կողմէ

Յաարտ Սուրբ Պատարագի, հաւատացեալները շնորհատրեցին Տէր Հայրը, որմէ ետք տեղի ունեցաւ բարի գալուստեան մտերմիկ ընդունելութիւն՝ կազմակերպուած Ծխական Խորհուրդին

կողմէ, գլխաւորութեամբ ատենապետուի Տիկ. Ռոզին Իմաստունեանի: Ընդունելութեան ընթացքին ներկաները յաջողութիւններ մաղթեցին Տէր Հօր իր այս նոր առաքելութեան մէջ:

ՀՕՄԻ «Ռուբինա» Մասնաձիւղի 2019-2020 Տարեշրջանի Ժողով

Հայ Օգնութեան Միութեան «Ռուբինա» Մասնաձիւղի 2019-2020 տարեշրջանի նոր վարչական կազմը ընտրուեցաւ Զորեքշաբթի, 13 Յուլիս 2019-ին՝ գումարուած տարեկան ընտրողական ընդհանուր ժողովին:

Նորընտիր վարչութիւնը կազմեց իր դիւանը հետեւեալ ձեւով.

Ընկերակիներ՝

Արտա Շահինեան՝

Վարդուի Պարտագճան՝

Աննա Գալստեան՝

Կարինէ Տէր Յովակիմեան՝

Մարալ Միսիրեան՝

Ատենապետ

Ատենադպիր եւ Փոխ ատենապետ

Գանձապահ՝

Հաշուապահ

Հաղորդակցութիւն, նամակագրութիւն եւ

դիմատետրի պատասխանատու

Արխիւներու պատասխանատու

Խորհրդական եւ Բացիկներ

Խորհրդական եւ Ընկերային Ծառայութիւն

Խորհրդական եւ Պաշտպան

Ավարդ Բէշիշեան՝

Արշո Աստուրեան՝

Լենա Օհաննէսեան՝

Էլիզապէթ Լէպլաճեան՝

Վստահ ենք, որ ինչպէս անցեալին, այս տարիեւս համագործակցութեամբ առաջ պիտի տանինք մեր հետապնդած նպատակները եւ պիտի իրականացնենք մեր մշակած բոլոր ծրագիրները ի շահ մեր գաղութին եւ հայրենիքին:

ՀՕՄ-ի «Ռուբինա» Մասնաձիւղի Վարչութիւն

Հայ Կեդրոնի Ամառնային...

շար Ա. Էջէն

Ի պահեր ու յուշեր ապրելու առիթը ունեցան ու վայելեցին սիրուած եւ նշանաւոր հայ երգիչներու բարձրորակ եւ իւրայատուկ կատարումները:

Փառատօնի երեք օրերու տեւողութեամբ բարձրաստիճան հայ եւ օտար հիւրերուն ներկայութիւնը ոգեւորող էր, մանաւանդ պետական մարմինէն բարձրաստիճան պաշտօններ վայելող հիւրերուն ներկայութիւնն ու քաջակերական խօսքերը խրախուսեցին իրենց ներկայ եղող Թորոնթոյի հայ յորդինները:

LARA'S Restaurant, ARZ fine foods եւ LORO Jewellery-ին հովանաւորած Փառատօնի առաջին օրուան երաժշտական ծոխ ցանկին մէջ տեղ գրաւեցին Ամերիկայէն ժամանած, մեծ համբաւ վայելող, հայրենի երգիչ Արմէն Յիկն ու սուրիահայ երգիչ Գոգո Ասայեանը, երկրորդ օրը՝ Առաջին անգամ Գանատայի մէջ ելոյթ ունեցաւ շատ սիրուած հայրենի երգիչ Արամէն եւ լիբանանահայ երգիչ Արարատ Ահարոնեանը, երրորդ օրը՝ հռչակաւոր ու փայլուն աստղ Սիրոշն եւ ամերիկահայ երգիչ Գէորգ Արդինեանը, ինչպէս նաեւ երաժիշտներ Հովիկ կարապետեանն ու Յովհաննէս Մուպայեանը: Երգչուհի Սիրոշնի ծոխ երգերուն հետ բեմ բարձրացաւ Համագալինի «Էրեբունի» պարախումբը եւ իր սրտառու պարերով հիացուց ներկաները: Բարեւ Կեդրոնի «Սասուն» պա-

րախումբը իր հոգեթով ելոյթով գրաւեց բոլորին սրտերը: Շաբաթ եւ կիրակի օրերը DG Boudaks-ը սիրուած երգերու ընտրանիով ծոխացուց Փառատօնի մթնոլորտը:

Երեք օրերու տեւողութեամբ ջերմ եւ հաճելի մթնոլորտը վայելող բոլոր ներկաները իրենց պարերով, բուռն ծափող ջիններով, երգիչներուն հետ երգերուն ընկերակցելով արտայայտեցին իրենց բերկրաւոր: Այցելուները գոհունակութեամբ ծաշակեցին յատուկ խնամքով պատրաստուած ախորժաբեր եւ համեղ ուտեստները, քաղցրեղէններն ու ըմպելիքները: Անոնք առիթը ունեցան՝ CIBC դրամատան, ՀՕՄ, Համագալինի, ինչպէս նաեւ այլ տաղաւարներու այցելութեան, ուրկէ ընտրեցին իրենց ծաշակին յարմարող գեղեցիկ իրեր, հայրենի համադրած ուտեստներ, գինի ու չիր, իսկ վիճակահանութեան տոմսերու շահած թիւերուն արժէքաւոր նուէրներով երջանկացան բախտաւորները:

Փառատօնի հանդիսավար Արփի Ագըլեան իր բացման խօսքին մէջ բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն, ապա շնորհակալութիւն յայտնեց Ամառնային Փառատօնը կազմակերպող ու յաջողութեամբ թագադրող յանձնախումբի անդամներուն, որոնք անցած մէկ տարուան ընթացքին ջանք չխնայելով յաղթահարեցին բոլոր դժուարութիւնները եւ սիրալոյս աշխատեցան ստեղծելու ջերմ եւ հայաշունչ մթնոլորտ, ուր կը համախմբուէր ոչ միայն հայ երիտա-

սարդութիւնը, այլ ամբողջ Թորոնթոյի հայութիւնը: Հանդիսավարը նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց Փառատօնի գլխաւոր հովանաւորներուն՝ LARA'S Restaurant, ARZ fine foods եւ LORO Jewellery ին, որոնք անսակարկ օժանդակութեամբ ներկաները վայելեցին համեղ պատառ, քաղցրահամ անուշեղէն, իսկ վիճակահանութեան շահած նուէրներով կրկնապատկեցին իրենց ուրախ պահերը:

Հանդիսավարը շնորհակալական խօսք յղեց Հայ Կեդրոնի Ամառնային Փառատօնի տարեկան գրքոյկին տպագրութեանը իրենց ծանուցումներով եւ գովազդներով օժանդակող անհատներուն եւ հաստատութիւններուն, ինչպէս նաեւ իրենց ներկայութեամբ ձեռնարկը քաջալերող բոլոր հայրենակիցներուն:

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս Փառատօնը ունեցաւ քաղաքական մարդոց այցելութիւն, որոնք շարքին էին Թորոնթոյի քաղաքապետ Ճոն Թորի, Պահպանողական կուսակցութեան ղեկավար Անտրիու Շիր եւ Նահանգային երեսփոխաններ ու քաղաքապետարանի անդամներ:

Փառատօնի ծոխ մթնոլորտին կարեւորագոյն բաժիններէն մին յատկացուած էր փոքրիկներուն, որոնք երեք օրերու տեւողութեամբ խաղավայրի յատուկ բաժինին մէջ հրճուանքով խաղացին, իսկ կիրակի կէսօրուընէ սկսեալ անոնք առաւել եւս երջանիկ պահեր ապ-

րեցան կենդանաբանական այգիի կենդանիները տեսնելով եւ զանոնք կերակրելով: Փոքրիկները զուարճացան մանկական ֆիլմերու հերոսներու կերպարանքը մարմնաւորող Միքիին, Միմիին, Պոքեմոնին եւ այլ հերոսներուն ներկայութեամբ եւ ածալարարին գրաւիչ ելոյթով: Դիմահարդարումը, գոյնգոյն փուլիկներով իրերը եւ շարժապատկերի ցուցադրութիւնը կրկնապատկեցին մեր ապագայ սերունդին ուրախութիւնը:

Երեք օրերու տեւողութեամբ հայա-հոծ ծախ Փառատօնը իր լրումին հասաւ ազգային երգերու հոգեպարար երգերով: Ներկաները միաբերան կրկնեցին մեր ժողովուրդին հոգիին թռիչք տուող երգերը եւ իրարու հրաժեշտ տուին՝ յաջորդ տարուան կայանալիք Փառատօնին դարձեալ հանդիպելու խոստումներով:

Ահաւասիկ երկու տասնամեակներ շարունակ համահայկական համբաւ վայելող այս Փառատօնը, առաջնորդուած՝ «Բոլորս Միասին» կարգախօսով ստեղծած է, կը ստեղծէ եւ յաջորդ տարիներուն պիտի շարունակէ ստեղծել հայաշունչ միջավայր, ուր կ'արձագանգեն հայկական երաժշտութիւնն ու կ'արտացոլան մեր դարաւոր ժողովուրդին մշակութային արժէքները եւ անոնք կ'ամրապնդուին զանազան հայ նորահաս սերունդներուն հոգիներուն եւ յիշողութեան մէջ:

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոյի» պապասխանաւոր չէ
իր էջերուն մէջ լոյս տեսած
ծանուցումներու բովանդակութեան:
Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն
ու գրու-թիւնները ենթակայ են որոշ
խմբագրումի:

Join us

www.facebook/

Torontohye newspaper

Դեսպան Անահիտ Յարութինեանի Ուղերձը Գանատայի Հայ Համայնքին

Գանատայի մէջ Հայաստանի նորանշանակ լիազօր դեսպան Անահիտ Յարութինեան, Յուլիս 9-ին, իր հաւատարմագրերը յանձնեց Գանատայի Ընդհանուր Կառավարիչ Ժիլի Փայէթի: Ստորեւ անոր ուղերձը ուղղուած գանատահայ համայնքին:

Սիրելի հայրենակիցներ,
Պատիւ ունեմ ձեզ տեղեկացնելու, որ Յուլիսի 9-ին հաւատարմագրերս յանձնեցի Գանատայի Ընդհանուր-նահանգապետ տիկ. Զոլի Պայետին, այսպիսով ստանձնելով Գանատայում Հայաստանի Հանրապետութեան արտակարգ եւ լիազօր դեսպանի պաշտօնը: Հայարտութեամբ եւ մեծ պատասխանատւութեամբ կը ցանկանայի հաւաստիացնել ձեզ, որ իմ առաքելութիւնս միտուած է լինելու հայ-գանատական բարեկամական յարաբերութիւնների խորացմանը, երկկողմ փոխշահաւետ համագործակցութեան ընդլայնմանը եւ գանատահայ համայնքի հետ աւանդական ջերմ եւ սերտ կապերի ամրապնդմանը:

Սիրելի հայրենակիցներ,
Գանատայում ՀՀ դեսպանութեան հիմնադրման առաջին իսկ օրուանից դուք մշտապէս եղել էք դեսպանութեան կողքին, թեւ ու թիկունք դարձել Օթթաուա գործողութեան իմ բոլոր գործընկերներին: Լինելով Գանատայի օրինակելի քաղաքացիներ՝ դուք միաժամանակ սերունդէ սերունդ հպարտութեամբ փայփայել ու պահպանել էք հայոց լեզուն, հաւատքը, մշակոյթն ու ամանդութիւնները: Ձեր բոլոր նախաձեռնութիւններն ուղղուած են եղել Մայր Հայրենիքի հզօրացմանը եւ Արցախի ժողովուրդի ազատ եւ ինքնիշխան ապրելու իրաւունքի պաշտպանութեանը: Շնորհիւ ձեզ՝ հայի անունը Գանատայում նոյնացում է բարեկրթութեան, աշխատասիրութեան եւ նուիրածութեան հետ:

Սիրելի հայրենակիցներ,
Լիահոյս եմ, որ իմ այս բարձր եւ միաժամանակ պատասխանատու առաքելութեան ողջ ընթացքում մենք միասնաբար կեանքի կը կոչենք մեր բոլոր նուիրական իղձերն ու նպատակները, կը շարունակենք աշխատել ուսուսի տուած՝ ի շահ հայ-գանատական յարաբերութիւնների բարգաւաճման, յանուն նոր Հայաստանի եւ Արցախի խաղաղութեան ու բարօրութեան:

Ընդհանուր Կառավարիչ Ժիլի Փայէթ Դեսպան Անահիտ Յարութինեան

Ամենայն սիրով եւ յարգանքով՝
Անահիտ Յարութինեան
Գանատայի Հայաստանի Հանրապետութեան արտակարգ եւ լիազօր դեսպան

Սուրիահայ Փաստաբանուհի՝ Դալար Զիֆթեան Արոյեան Յաղթահարեց Դժուարութիւնները եւ Ճամբայ Հարթեց Նորեկներուն

Դալար Զիֆթեան Արոյեան

Տիրուկ Մարգարեան Կարապետեան

Աննկուն կամքի ու տքնաջան աշխատանքի արգասիքը վայելող հալէպահայ փաստաբանուհի Դալար Զիֆթեան Արոյեանի մասին կարողացի Toronto Star թերթի Յունիս, 2019 թիւերէն մէկուն մէջ անյազ փափաքով մղուած ուզեցի հանդիպիլ ազգակիցիս եւ Թորոնթոյի թերթի ընթերցողին ներկայացնել փայլուն հայուհիին դէպի յաջողութիւն տանող ուղիին պատմութիւնը:

- Տիրուկ Մարգարեան-Կարապետեան- Հալէպէն ծամբայ ելաք ու հասաք Թորոնթօ: Կրնա՞ք պատմել անցեալէն ներկայ հասցնող այդ ծանապարհին ու ձեր ակնկալիքներուն մասին:

Դալար Զիֆթեան Արոյեան -Հալէպ փաստաբանուհի էի. չորս տարիներէ ի վեր կ'աշխատէի այդ ծիրէն ներս, առաւել եւս Հայ Համալսարանական Միութեան անդամ էի: Հալէպի վիճակը օրըստօրէ վատթարացաւ ու երբ դատարանը հրթիռակոծուեցաւ յուսահատեցայ, որովհետեւ շատ մեծ սիրով կապուած էի գործիս, որ դժբախտաբար պիտի չկարենայի շարունակել: Բարեբախտաբար, նախքան դատարանի հրթիռակոծումը, բոլոր փաստաթուղթերս ապահոված էի: Ամուսնութենէս մէկ շաբաթ ետք ամուսինիս հետ որոշեցինք Պէյրութ երթալ եւ Գանատա տե-

ղափոխուելու թուրքերը ներկայացնել: Մէկ տարիէն անելի Պէյրութ մնալէ ետք, 11 Դեկտեմբեր 2015-ին, առաջին զինուորական օդանայով հասանք Թորոնթօ, որ խաղաղ պայմաններու մէջ նոր կեանք մը պիտի կերտէինք: Այդ պահուն ուրախութեան ու յուզումի խառն զգացումներու ալիքներուն մէջ էինք: Հայ Կեդրոնին ապաւինեցանք եւ անոր բարոյական աջակցութիւնը վայելեցինք: Շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնին եւ ի մասնաւորի՝ Անի Թիւյսուգեանին, որուն աջակցութեամբ Գանատայի մեր նոր տան մէջ հանգիստ ու խաղաղ կեանք մը վերսկսելու հիմնաքարը դրուեցաւ:

Տ. Մ. Կ.- Ձեր մասնագիտական թուրքերը վաւերացնելու համար ի՞նչ միջոցներու դիմեցիք, ի՞նչ դժուարութիւններ ունեցաք եւ ձեր դէմ գոցուած դռները ի՞նչպէս կըցաք բանալ:

Դ. Զ. Ա.- Անգլերէն լեզուի քննութիւն յանձնելէ ետք, կապուեցայ միջազգային փաստաբաններու թուրքերը վաւերացնող պետական մարմիններուն հետ եւ անոնց ներկայացուցի Հալէպի Համալսարանէն, Կրթութեան եւ Արտաքին Գործոց Նախարարութենէն վաւերացուած թուրքերս: Թորոնթոյի մէջ այդ թուրքերը վերատեսութեան չենթարկուելու միակ պատճառն ու խոչընդոտը Հալէպի Պետական Համալսարանի կնիքը կրող փաստաթուղթին գոց թղթածրարի մէջ չըլլալն էր: Առանց այդ պաշտօնական թղթածրարին առաջ երթալ անհնար էր: Ուր որ դիմեցի մերժուեցայ եւ միեւնոյն ժխտական պատասխանը ստացայ: WES (World Education Service) որկեցի թուրքերս, ետքը՝ Osgoode Hall Law School of York University դիմեցի, ապա դժուարին պարագաս բազմիցս բացատրեցելէ ետք թուրքերը սերտելու եւ նամակ մը դրկելու յոյս տուին: Ամիսներ շարունակ հոս-հոն դիմեցի եւ մերժման միեւնոյն պատասխանը ստացայ: Այդ միջոցին յղացայ: Աղջկս յոյս աշխարհ եկաւ. քանի մը օր անց Osgoode-էն նամակ ստացայ, որ գրուած էր՝ «Եթէ WES-էն դրական պատասխան ստանաս եւ IELTS քննութեան Academic Level-ին բարձրագոյն նիշ ստանաս, կը խոստանանք թուրքերդ ընդունիլ» սերտելու նպատակով: Ամիսներ վերջ ընկերուհի մը միջնորդութեամբ Employment Center գացի, որկէ նամակ յղեցի WES-

ին եւ իմացայ, որ հազարաւոր սուրիացիներու պահանջքը նկատի առնելով Pilot Project մը ծրագրած են, որուն շնորհիւ համալսարանէն կնքուած ու վաւերացուած թուրքերը վերատեսութեան ենթարկելէ եւ մանրամասն զննելէ ետք կրնան ընդունիլ:

Տ. Մ. Կ.- Կը պատկերացնեմ ձեր ուրախութիւնը: Ամիսներու յոգնութիւնն ու սպասումը վերջապէս արդիւնք պիտի տար:

Դ. Զ. Ա.- Այո՛, յոյսի այդ նշոյլը երջանկացուց զիս ու սկսայ գիշերս ցերեկիս խառնելով: Նորածինիս հոգատարութիւնը, աշխատանքս եւ քննութիւն պատրաստելու բեռը շատ ծանր էին: Աստուած ոյժ տուաւ ինձի ու աշխատանքս տեսնելով բարձրագոյն նիշով յաջողութեան արժանի ըրաւ զիս: Միեւնոյն ժամանակ WES-էն դրական պատասխան ստացայ եւ Osgoode դիմեցի: Ըստ իրենց պայմաններուն, դասընթացքներու հետեւեցայ, քննութիւններու դիմեցի եւ հակառակ այդ նոր միջավայրին ու արտասահմանէն եկող ուսանողի համար Common Law-ի անծանօթ օրէնքներուն՝ Ա+ արդիւնքով պատուոյ ցանկ անցայ եւ 2018-ի Օգոստոսի վերջաւորութեան սկսայ Մագիստրոսի ուղիիս քայլերը առնել: Աստուծոյ կամքով, երեք ամիսէն կ'աւարտեմ ու 2020-ին Ontario Bar Exam յանձնելէ ետք, աշխատելու իրաւասութիւն ձեռք կը ձգեմ եւ կը սկսիմ մասնագիտական ծանապարհս ու հայ ազգիս օգտակար դառնալու ուղիս կերտել:

Տ. Մ. Կ.- Այս բոլորը շատ ողջունելի է ու անկասկած գանատահայութեան համար հպարտութեան առիթ ընծայող ու շագրաւ պահ մը. իսկ որն էր Toronto Star-ի առաջին էջին վրայ տեղ գտած ձեր յաջողութեան լուրին դրդապատճառը:

Դ. Զ. Ա.- WES-ը պաշտօնական նամակներ պահանջած էր այն անձերէն, որոնք Pilot Project-ի շնորհիւ յաջողութիւններ արձանագրեցին եւ իրենց ուսման ու մասնագիտական ծանապարհը գծեցին: Իմ նամակս արժանացաւ լաւագոյն գնահատականին: Նամակիս ազդեցիկ բովանդակութեան շնորհիւ WES-ը նոր քայլ մը ձեռնարկեց ու իր Project-ը մնայուն դարձուց, ո՛չ միայն սուրիացիներուն, այլ պատերազմէ վատ

պայմաններէ տառապող եօթը երկիրներէ Թորոնթօ հաստատուող երիտասարդութեան համար: WES-ի տնօրէնուհին պաշտօնական նամակով զիս հրաւիրեց որպէս պատուոյ հիւր եւ բանախօս՝ սրտիս խօսքը ըսելու եւ դժուարութեամբ լի օրերուս, WES-ի տուած առիթին ու յաջողութեանս մասին պատմելու: Պետական մարմիններու, համալսարաններու տնօրէններու եւ պատուոյ հիւրերու ներկայութեամբ պայքարի քայլերուս մասին պատմեցի եւ ըստ երեւոյթին շատ տպաւորուեցան եւ տարբեր առիթներով հանդէս գալու առիթ ընծայեցին ինձի: Զանազան թերթերու մէջ տպեցին կերտած ծանապարհիս պատմութիւնը: Վերջինը, որ շատ զարմացուց ինձի եւ միեւնոյն ժամանակ հպարտութեան առիթ ներշնչեց, Յունիսին՝ Toronto Star-ի առաջին էջին վրայ տեղ գտած լուրն էր, որ թերթին վերի կողմը նկարս տեղադրած էին:

Տ. Մ. Կ.-Դուք հասաք ձեր նպատակին ու ձեր կեանքին հիմնաքարերը սկսաք յաջողութեամբ շարել Գանատայի մեծ ընտանիքի հողատարածքին: Նոր եկող ու առաջին դժուարութենէն իսկ յանձնուող երիտասարդներուն ի՞նչ կը խրատէք:

Դ. Զ. Ա.- Յաջողութեանս պատմութիւնը որպէս լաւ օրինակ կրնայ ծառայել երիտասարդներուն: Ես իմ հաստատուն քայլերս առի փոքրիկ ընտանիքիս լուսաւոր ապագայ պատրաստելու միտումով, ամուսինս ալ իր աշխատանքով ջանք չխնայեց, թեւ ու թիկունք կանգնեցաւ ինձի, մինչեւ որ հասայ նպատակիս եւ յաջողութեան դռները բացի: Կամքն ու աշխատանքը սերտօրէն կապուած են իրարու, երիտասարդները թող չվախնան մութ ապագայէն, այլ զայն լուսաւորելու միջոցներ թող փնտռեն ու գտնեն: Երիտասարդները թող միշտ յիշեն, որ պայքարելով եւ աշխատասիրութեամբ դժուար օրերու ծանր բեռը կը թեթեւնայ եւ այդպիսով յաջողութեան դուռը բացող բանալին կը դրուի իրենց քրտնաջան ափին մէջ:

Բարի երթ կը մաղթեմ փաստաբանուհի Դալար Զիֆթեան Արոյեանին, որուն յաջողութիւնը արժանիօրէն կնքուեցաւ կեանքի արդարութեան ատենին մէջ:

Համազգայինի «Արցախ» Պարարուեստի Ուսումնարանի եւ «Էրեբունի» Պարախումբի Տարեկան Բարձրորակ Ելոյթը

Թամար Տոնապետեան-Գուգուեան

Վերջերս, Համազգայինի «Բագին» գրական հանդէսի թիւերէն մէկուն մէջ քանդակագործ Զաւէն Խտըշեանի հետեւեալ խօսքին հանդիպեցայ՝ «Իրական արուեստի գործ մը պէտք է ցնցէ դիտողը մէկ տասներորդ երկվայրկեանի մը մէջ իսկ»։ Յունիս 22-23ի շաբաթավերջին, Համազգայինի «Արցախ» Պարարուեստի Ուսումնարանի եւ «Էրեբունի» Պարախումբի տարեկան ելոյթը՝ պարերու հոյակապ բեմադրութեամբ, համաչափ ու իրարու ամբողջացնող շարժումներով, տարազներու հարստութեամբ, երաժշտութեան, լուսավորումի եւ բեմայարդարումի համադրումով, առաջին իսկ երկվայրկեանէն թռիչք տուաւ հանդիսատեսի մտքին ու հոգւոյն, քաշեց տարաւ զինք դէպի գեղեցիկն ու նրբակերտը։

Կարմիր, թաւշեայ վարագոյրը մեզ կը բաժնէ յաջորդող պահէն։ Լոյսերը կը մարին, կողմնակի խօսակցութիւնը կը դադրի ու, յանկարծ, ծնծղաներու դողանքին հետ բարձր կը հնչէ աշխարհով մէկ բեմեր թնդացնող «Երեւան-Էրեբունի»-ն, ջերմ ալիք մը սահեցնելով իրանէս վար։ Մինչ երաժշտութիւնը կը շարունակուի, գլուխները մէկ առ մէկ դէպի ետեւ կը դառնան։ «Համազգային» թատերասրահի զոյգ ղոններէն մուտք գործած պարմանուիներ, նռան գոյնով պատուած, իւրաքանչիւրը զոյգ ձեռքով մոմակալ մը բռնած, համարաքայլ դէպի բեմ կ'ուղղուին։ Բեմի վարագոյրը հանդարտ կը բացուի, հանդիսատեսին առջեւ պարզելով «Էրեբունի» պարախումբի տարբերանշանը, շրջապատուած քարակերտ քանդակներու մեծկակ տպագրութեամբ։ Բեմահարթակին վրայ սահող լուսաճաճանջ քայլերու շորորը կ'առաջնորդէ մեզ դէպի լոյսի հայրենիք։

Ու կը հնչէ զուռնան։ Արա Գէորգեանի «Արտաշատ»-ն է, պարի հրաւիրելով «Էրեբունի»-ն, որ խանդավառ ու ինքնավստահ շարժումներով հանդէս կու գայ՝ հաւաստիացնելով անգամ մը եւս, որ «չի յաղթի ոչինչ այն հին ժողովրդին, որ այս ջանքով ու այս կամքով պարել գիտի»։

Համազգայինի «Գլաճոր» մասնաձիւղի վարչական ներկայացուցիչ Մարիա Գարակէտեանի բացման խօսքին կը յաջորդէ «Արցախ» Ուսումնարանի փոքրերու Ա. խումբը. «Ճուտիկներ»ը իրենց քունէն կ'արթնան ու դեղին ծաւալուն փէշերով, համաժամանակ ու մանրիկ քայլերով, մատիկներու շարժումներով ու ժպտուն աչուկներով կը խլեն մեր հոգիները։ Կ'անցնինք դէպի «Արցախ»ի մեծերը. «Կռունկներ»ը իրենց մայր կռունկին առաջնորդութեամբ ձեռքի այնքան նուրբ շարժումներով ու սահուն քայլերով կը գրաւեն բեմը։ Միտքս դարձեալ Էմինն է՝ «...աչքդ ուր թերութիւն դուր էր գալիս...»։

Կը յաջորդէ Արցախի փոքրերու Գ. խումբը. «Կինտոներ»ը՝ համարձակ են զարդարուն անձրեւանոցներու ներքեւ, խանդավառ են քայլերը, խօսուն են դէմքերը։ «Կինտոներ»էն ետք մեզ կը դիմաւորեն «Սեւ աչեր»ը՝ ջութակահար Յովհաննէս Մուսայէտի կատարողութեամբ... ու կը քակուի յուշերու կծիկը, կը թեւածենք դէպի «Յուշեր»ու երազային աշխարհ «Էրեբունի»ի եւ «Արցախ»ի (մեծերու) աղջիկներու հոյակապ կատարումով։ Յուշերէն կը սթափինք, «Էրեբունի»էն Դաւիթ Մանուկեանի ու Զրակ Գարամարտեանի «Զուռնի տրնգի» կտորով շարժումներէ բաղկացած առոյգ պարով։ Պահ մը կ'անջատուինք հայկականէն. «Էրեբունի»ի երկարամեայ անդամներէն Լանա Տէր Պետրոսեանն է բեմահարթակին վրայ։

«Ճուտիկներ», «Արցախ» Ուսումնարանի Փոքրերու Ա. խումբ

«Գարուն», «Արցախ» Ուսումնարանի Փոքրերու Բ. խումբ

«Յուշեր», «Էրեբունի» պարախումբ

«Ծաղկած բալենի», «Արցախ» Պարարուեստի Ուսումնարանի Պատանիներու Բ. խումբ

Լանայի սպանական պարի կենսալից կատարումը կը տպաւորէ հանդիսատեսը։

Վրայ կը հասնին լուսաշող դէմքերով Փոքրեր Բ. խումբի բողբոջները, ծաղկաւէտ «Գարուն»ը անտելով. իսկ զարնան արեւով ջերմացած ինչ կայ անի հարազատ քան մեր «Քոչարի»-ն։ «Էրեբունի»-ն է դարձեալ բեմահարթակի վրայ. առնական շարժումներով աղջիկ ու տղայ կը թնդացնեն սրահը՝ ծափեր պոկելով ասարտին։ Գարնան բոյրը կը շարունակուի «Բալենի»ի նուրբ ներկայացումով. հերթը Պատանիներու Բ. խումբինն է, կարմիր, ծաղիկներով զարդարուն տարազներով պարարտ բալենին կը գրաւէ հանդիսատեսը, իսկ Մեծերու խումբի «Տօնական պար»ը տօնախմբութեան մը ցնծութեամբ կը պատէ զայն։ Այնքան չքնաղ են հոգեհարազատ «Տափղ»ի մենակատարները՝ Վանի Եագուպեան, Մարիա Մանուկեան, Լանա Տէր Պետրոսեան։ Այնքան նրբաճաշակ է բեմադրութիւնը՝ հիացած ենք։

Պատանիներու Ա. խումբի «Կատակ պար»ով յառաջացած խանդը կը շարունակուի «Սուրբրու պար»ով՝ ջութակահար Յովհաննէս Մուսայէտի կատարողութեամբ։ Քիչ անց, Մուկաց աշխարհն ենք. եկան, եկան «Մուկաց հարսներ»ը։ Վեհ ու ծանրակշիռ կեցուածքով, հպարտ նայուածքով ու հրաշագեղ տարազներով կը յայտնուին բեմահարթակի վրայ «Էրեբունի»ի եւ «Արցախ»ի մեծ խումբի աղջիկները՝ մենակատարութեամբ Ռուբինա Սարգիսեանի։ Երաժշտութիւնը յաւելեալ թափ կ'առնէ բոլորին սիրելի «Շալախո»ով, մենակատարն է Մեղեղի Կոստանեան՝ որդան կարմիրով պարուրուած։ «Ախալցխա»ի մէջ եւս կը տեսնենք հպարտ ու հաստատակամ հայուիին, թաւշեայ տարազի մէջ զուսպ շարժումներով, մենակատարութեամբ՝ Մարիա Մանուկեանի (Շաբաթ) Լանա Տէր Պետրոսեանի (Կիրակի)։ Ջաւախքի հայրենի հողերէն կը սառնանինք դէպի հերոսական «Նարաբադ», ուր «Էրեբունի»ի տղաքն ու թաւշեայ, ոսկեգօծ տարազը հագին՝ մենակատար Ծիլա Գուրճաքեանը Արցախի ոգին կը փոխանցեն հանդիսատեսին։

Մերթ ընդ մերթ Մարիա Գարակէտեանի բեմական խօսքերով՝ օրուան յայտագիրը կը հասնի իր ասարտին։ Փակումն է. 130 հաշուող պարողները խումբ առ խումբ կը յառաջանան դէպի բեմ, ջերմ ծափեր խլելով բոլորէն. յատուկ գնահատանքի կ'արժանանան Էրեբունիի անդամները։ Հանդիսատեսը ոտքի է։

Ի հարկէ, որեւէ յաջող նախաձեռնութեան ետին կան ժրաջան ձեռքեր. այս պարագային՝ վարչական ներկայացուցիչը, պարարուեստի յանձնախումբը, խումբերու հսկիչները ու բեմի ետին գործող ծախմուկ անդամները, բեմայարդարումի հեղինակ՝ արուեստագէտ Արա Տէր Յարութիւնեանը. բոլորին կ'ըսենք՝ «Ձեր վարձքը կատար»։

Հաւանաբար շատ բան կարելի է գրել տաղանդաւոր, վաստակաշատ պարուորոյց, գեղարուեստական ղեկավար եւ բեմադրիչ Նելլի Կարապետեանի մասին, որուն կը պարտինք այս բարձրորակ ելոյթին յաջողութիւնը. որակի հանդէպ իր անխախտ ու անսակարկ համոզումը ակնյայտ է։ Հմուտ պարուորոյցի մը արժանիքներէն մէկը նաեւ իր ունեցած ատաղձէն լաւագոյնը քաղելու յաջողութեան մէջ է։ Բոլոր շնորհաւորանքներուն դիմաց, համեստաբար «ես բան չեմ արել» կը լսենք. այսինքն՝ սատակաւին առաջին քայլն է. իսկ մենք, ըմբռնելէ ետք քանի մը ամսուան հունձքը՝ անհամբեր կը սպասենք գալիքին։

ՀԱՇՎ Թորոնթո Մասնաճիւղի Ամառնային Տարեկան Բանակումը

Յունիս 29-ին Յուլիս 7, ՀԱՇՎ Թորոնթո մասնաճիւղը իր տարեկան բանակումը կատարեց «Wetaskawin» բանակավայրէն ներս՝ մասնակցութեամբ աւելի քան 120 քոյրերու եւ եղբայրներու:

ՀԱՇՎ Թորոնթո մասնաճիւղը այս տարի կը նշէ հիմնադրութեան 50րդ ամեակը: Յիշելով մասնաճիւղի 50 տարուան անցեալը՝ ընդհանուր սկաուտական կազմը իսկապէս գնահատանք կ'ուղղէ մեր մասնաճիւղի հիմնադիրներուն, որոնք զոհաբերութեամբ եւ նուիրումով թեմային կրցան մէջտեղ բերել Թորոնթո մասնաճիւղը, այնուհետեւ աշխատանք տարին՝ կերտելու գաղութի երիտասարդութիւնը դէպի փայլուն, հայաշունչ ապագայ: Այս տարուան մեր բանակումը նուիրուած էր ոսկէ ամեակին:

Բոլոր սկաուտ քոյրերն ու եղբայրները անհամբեր կը սպասէին այս բանակումին՝ ստանալու նոր գիտելիքներ, վայելելու ամառուան արեւը, ընկերային մթնոլորտը, ջորով խաղերը եւ այլն:

Բանակողները ժամանելով բանակայր՝ խմբակային դրութեամբ կատարեցին սկզբնական աշխատանքները, վրանները լարեցին եւ անցան իրենց ծրագիրներուն: Բանակումի ընթացքին խումբերը ձեռնային աշխատանքներով զարդարեցին իրենց բանակավայրը, երէց եւ պարմանուի փաղանգները՝ 2 օր շարունակ գերան ալ գերան կապելով, 50ամեակի նուիրուած դրօշակի ձողը բարձրացուցին:

Ամէն առտու իւրաքանչիւր խումբի յայտագիրը կը սկսէր սկաուտական մարզանքով, որպէսզի աշխուժ մարմնով եւ առողջ մտքով օրուան աշխատանքներուն մասնակցին: Տեղի կ'ունենար վրանի քննութիւն, որպէսզի սկաուտներուն վարժութիւն դառնար իրենց վրանին ներքին ու արտաքին միջավայրը միշտ մաքուր ու օրինաւոր պահել: Նախաճաշէն առաջ, դրօշակի արարողութիւնը կը կատարուէր բոլոր խումբերու մասնակցութեամբ:

Սկաուտներու եւ խմբապետական կազմի կողքին աշխատանքներուն մասնակցեցան նաեւ օժանդակ մարմինի կամաւորներն ու խոհարարները, որոնք սկաուտներուն սորվեցուցին ժամանակը յարգել, ծառ եփել, խոհանոցի բոլոր գոյքերը դասակարգել եւ մաքրութեան հետեւի: Ամէն գիշեր, խմբապետական կազմի հերթապահներու ղեկավարութեամբ՝ պահակութեան կարգեր կը կազմակերպուէր: Պահակութիւնը սկաուտներուն կը սորվեցնէ չարքաշ ըլլալ, արթուն մնալ, բանակավայրը պաշտպանել:

Խումբերը անշուշտ ունէին իրենց իւրայատուկ յայտագիրները: Այս տարի երէցները իրենց հեծանիւները բերելով հեծարշաւ կատարեցին անտառներուն մէջ, ուր հետաքրքրական վայրեր եւ պզտիկ լճակներ յայտնաբերեցին: Արի խումբի եղբայրները կազմեցին պզտիկ կողովագնդակի դաշտ մը: Արծուիկ Երամի յայտագիրը կեդրոնացած էր «safari» թեմային շուրջ: Կային նաեւ բոլորին մասնակցութեամբ յայտանգիրներ, օրինակ՝ գիշերային խաղ, «Movie night», պտոյտ դէպի ծովեզերք, խնջոյքի գիշեր, ընդհանուր ռալի, եւ այլն:

Սկաուտները հաճոյքով, անհամբերօրէն կը սպասէին պատի թերթի ամէնօրեայ լուրերուն, որոնք մեզի կը փոխանցէին օրուան պատգամն ու հանելուկը, տեղեակ կը պահէին խոհարարութեան ու պահակութեան ցանկը, ծառացուցակը, օրուան ու գիշերուան յատուկ յայտագիրները, հերթապահու-

թեան ցանկը:

Հինգշաբթի օր, բանակումի կիսուն, փոքր զայլ եւ արծուիկ խումբերը հասան բանակավայր՝ ստեղծելով աւելի խանդավառ մթնոլորտ մը, մանաւանդ որ անոնց բանակումի մասնակցութեան առաջին տարին էր:

Յուլիս 5-ին, ամառնային բանակումի խմբապետական յանձնախումբը կազմակերպեց ընդհանուր ռալի, որուն բոլոր խմբակները մասնակցեցան: Զանազան խաղերու միջոցով մասնակիցները սորվեցան մրցիլ, իրարու օգնել, հասնիլ առաջնութեան:

Բանակումի խարոյկահանդէսին, ՀԱՇՎ Թորոնթո մասնաճիւղի 50ամեակի առիթով, հրաւիրուած էին մասնաճիւղի երկարամեայ ծառայող նախկին խմբապետ-խմբապետուհիներ, որոնք տարիներ շարունակ ծառայած են միութեան իրենց օրինակելի ներդրումով: Քոյրերն ու եղբայրները իրենց ամբողջական նուիրումով մասնաճիւղը տոկուն պահած են եւ յառաջ տարած սկաուտական ոգին՝ միշտ հաւատարիմ մնալով եւ հպարտութեամբ իրագործելով «Բարձրացիր Բարձրացուր» նշանաբանը:

Պաշտօնական փակման ժամանակ տրուեցան մրացանակներ, նախկին խմբապետ-խմբապետուհիները յանձնեցին վրանի քննութեան լաւագոյն խմբակի մրցանակը, ռալիի ախտեան խմբակի մրցանակը: Տեղի ունեցաւ նաեւ աստիճանատուջութիւն, Լոռի Գազանձեան եւ Արագ ՏէրՕհան՝ վերանորոգելով իրենց երդումը, ստացան նոր աստիճան: Տանիէլ Մարկոբեան, ՀԱՇՎ Գանատա Շրջանային Վարչութեան անունով փոխանցեց իր սրտին խօսքը՝ գնահատելով բանակումի բոլոր աշխատանքները եւ այն կամաւորները, որոնք կը շարունակեն յաջողցնել ՀԱՇՎի առաքելութիւնը:

Խարոյկը վառեցին նախկին մասնաճիւղի ընդհանուր խմբապետներ Ժանօ Սարխանեան եւ Ռուբինա Սարգիսեան, որոնք հետ ջախը բռնած էին նաեւ փոքր զայլ արծուիկներ: Խարոյկին իմաստալից ջախը կը խորհրդանշէ սկաուտի անմար ոգին, որ մասնաճիւղի 50ամեակի սեմին կը փոխանցուի անցեալէն ներկայ եւ կը շարունակուի դէպի յաջորդ սերունդ՝ ազգային գիտակցութեամբ ու միութենական դաստիարակութեամբ: Կրակը ծարձատումներուն շուրջ խումբերը մթնոլորտը ձոխացուցին իրենց կանչերով, երգերով, բուրգով եւ զանազան երգով: Արարողութիւնը փակուեցաւ հրաժեշտի երգով, ցտեսութիւն մըն է եղբայր միայն ցտեսութիւն, դարձեալ իրարու կը հանդիպինք ու կ'երգենք միաձայն:

Սկաուտի կեանքին մէջ բանակումի իւրաքանչիւր պահը կը ստեղծէ անմոռանալի յիշատակներ, որոնք երանելիի կը վերածեն բանակումի օրերն ու կեանքը: Անոնք մտերմիկ պահեր են, որոնք պատկանելութեան զգացում կ'առաջանան սկաուտին մէջ, որ իր կարգին կը կրկնապատէ խանդավառութիւնն ու ցանկութիւնը վերստին մասնակցելու յաջորդ բանակումներուն: Բանակումի օրերն են, որոնք կը կերտեն նկարագիր, կ'ամրապնդեն եղբայրական եւ ընկերային յարաբերութիւններ եւ կը սորվեցնեն չարքաշութիւն:

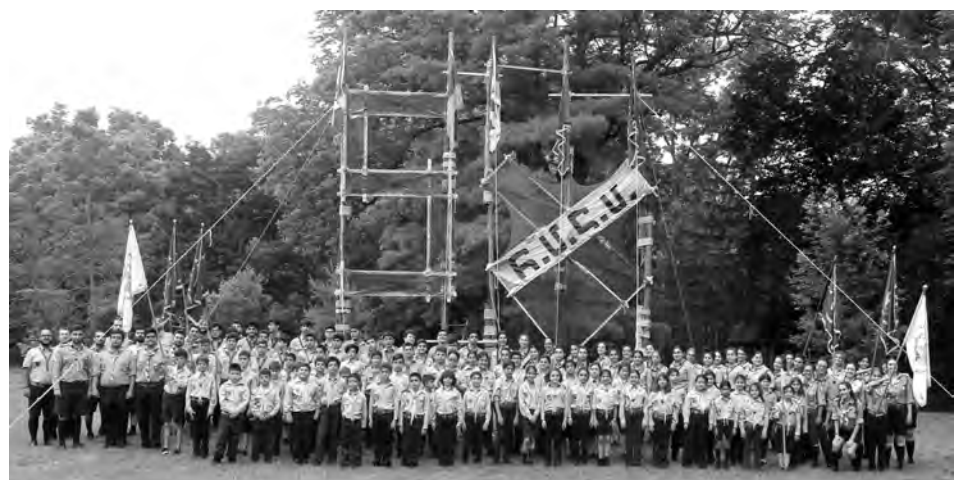
2018-2019 սկաուտական տարեշրջանը իր աւատին հասաւ: ՀԱՇՎ Թորոնթոն իր 50ամեակին կը շարունակէ ՀԱՇՎի առաքելութիւնը, կը կազմակերպէ հետաքրքրական, հաճելի, գիտելիքներով լեցուն յայտագիրներ, կը հա-

Բանակումին պատկեր մը

Օժանդակ մարմինի կամաւորները

Բանակումի մասնակից սկաուտները եւ զայլ-արծուիկները

ՀԱՇՎ Թորոնթո մասնաճիւղի բանակումին պատասխանատու կազմը

մախմբէ հայ երիտասարդութիւնը իր դրօշին տակ՝ այն յոյսով որ ապագայ սերունդը մեծնայ հայ միջավայրին մէջ, որ ապագայ սերունդը հասուննայ եւ դառնայ տիպար հայ քաղաքացի եւ յատկապէս՝ որ մեր պայքարը երբեք կ'անգչառնէ, իր անսասան քայլերով ընթանայ մինչեւ յաղթանակ:

«Կիլիկիա՝ Առիւծներու Երկիր». Նոր Ֆիլմ Կիլիկիոյ Թագաւորութեան Մասին

Յուլիս 17-ին, Պէյրութի մէջ առաջին անգամ ըլլալով ցուցադրուեցաւ «Կիլիկիա՝ Առիւծներու Երկիր» եռամաս ժապաւենին նախագծային հատուածները: Ժապաւենին գաղափար-նախագծեռնութիւնը կեանքի կոչուած է «Գոհար» սինֆոնիկ նոսքայումբի եւ երգչախումբի հիմնադիր՝ Խաչատուրեան ընտանիքին, մասնատրապէս լիբանանահայ բարերար Յարութ Խաչատուրեանի եւ Սեւակ Սերոբեանի կողմէ:

«Այս նախագծեռնութիւնը նպատակ ունի սերունդներուն մէջ վառ պահել երբեմնի հզօր եւ հպարտ թագաւորութեան ժառանգները ըլլալու գաղափարը: Կիլիկիոյ պատմութիւնը ներկայացնող ժապաւենը մեծ արձագանգ պիտի գտնէ յատկապէս լիբանանահայերու ու աշխարհասփիւռ հայերու կողմէ, քանի որ անոնց մեծամասնութիւնը արմատներով այնտեղէն կը սերի», ըսած է Խաչատուրեան:

Գաղափարը գործի վերածելու համար, ըստ Սեւակ Սերոբեանի, կատարուած են ուսումնասիրութիւններ, կապեր հաստատուած են պատմաբաններու հետ, որոնց հետ համադրաբար պատրաստուած է բեմագրութիւնը, ստեղծուած է շարժանկարային համապատասխան միջավայրը, մթնոլորտը:

Երեք բաժինէ բաղկացած ժապաւենին նախագիծը, շուրջ 20 վայրկեան տեւողութեամբ գեղարուեստական մօտեցումով, հանդիսատեսը հաղորդակից կը դարձնէ Կիլիկիոյ հզօրագոյն թագաւորութեան 300ամեայ պատմութեան • 3f առաջին բաժինով կը ներկայացուի Կիլիկիոյ պատմութեան առաջին շրջանը՝ սկսելով իշխանութեան հիմքերէն մինչեւ Ռուբինեան հայ մեծագոյն թագաւորները, երկրորդը, պատմական փաստերով կը հրամցուի Կիլիկիոյ իշխաններուն միջեւ անհամաձայնութիւնները, ներքին հալածանքները, իսկ հիմնական կիզակէտը Կիլիկիոյ միակ գահաժառանգը՝ Ջապէլն է: Երրորդ բաժինով ցոյց կը տրուի հզօր հիմերու վրայ ստեղծուած թագաւորութեան մշակութային եւ դիւանագիտական յարաբերութիւնները Եւրոպայի հետ, նաեւ՝ գերհզօր Սեմլուքներու բանակներուն դէմ մղուած կատաղի մարտերը, որոնք պատճառ դարձան Կիլիկեան թագաւորութեան կործանման: Իսկ վերջին տեսարանը Կիլիկիոյ վերջին թագաւորին՝ Լեւոն Ե.ի յուղարկաւորութիւնն է՝ թագաւորական արժանավայել կերպով:

Ֆիլմին բեմադրիչ Աշոտ Առաքելեան ըսած է, որ նկատի ունենալով, թէ ժապաւենը կը պատմէ Կիլիկիոյ մասին, յարմար սեպուած է նկարահանումները կատարել Հայաստանի մէջ՝ օգտագործելով անոր բնաշխարհն ու ամրոցները: Ըստ անոր, նկարահանող խումբն ու դերասանական կազմը եղած են հայեր. դերասաններու ընտրութեան ընթացքին շեշտը դրուած է ոչ թէ անոնց նշանաւոր ըլլալուն վրայ, այլ՝ անոնց արհեստավարժութեան, կերպարներու համապատասխանութեան: Այս նախագծային հատուածներու պատրաստութեան ընթացքին նկատի առնուած են միջազգային բոլոր պայմանները՝ նկարահանման վայր, վիժուիլ իֆեքթի եւ

Կիլիկիա ֆիլմէն տեսարան մը

մոնթաժի յատուկ մասնագիտական խմբակ: Ըստ անոր, տակաւին ճշդուած է, թէ այս ժապաւենը ինչ ոճով պիտի ներկայացուի՝ մասերով, ֆիլմաշարի ձեւով, թէ այլ:

Ֆիլմը նկարահանած է հայաստանեան «Տոմինօ Փրոտաքըն» ընկերութիւնը: Յատուկ գրուած երաժշտութիւնը ձայնագրուած է «Գոհար» սինֆոնիկ նոսքայումբի եւ երգչախումբի կատարումով:

Երեք տարուան հսկայական աշխատանքի մը իբրեւ արդիւնք «Կիլիկիա՝ Ա-

ռիւծներու Երկիր» եռամաս ժապաւենը նախատեսուած ֆիլմէն շատ փոքրիկ բաժին մը է, իսկ նման ժապաւենի մը ամբողջութիւնը հանրութեան ներկայացնելու համար անհրաժեշտ են գործընկերներ, որպէսզի այս հսկայական ծրագիրը յաջողութեամբ պսակուի եւ պատրաստուելիք ֆիլմը մրցի միջազգային ժապաւեններու հետ եւ հասնի միջազգային շուկայ:

Ժապաւենը շուտով պիտի ցուցադրուի նաեւ Հայաստանի մէջ:

Տարեց Զաղաքացիներու Նուիրուած Օր

Երեցներ Զարեհ Ա. քինյ. Զարգարեանի եւ պատասխանատուներու հետ:

Մատաթ Բ. Մամուրեան

Թորոնթոյի Ս. Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ տարեկան գործունէութեան ծրագիրին մէջ «Տարեցներու Օր»-ուան նուիրուած ձեռնարկը իր իրաւատուկ տեղը ունի: Տարուայ ընթացքին եկեղեցւոյ Այցելութեան յանձնախումբը հոգեւոր հովիւին հետ միասին կանոնաւորաբար կ'այցելեն տարեցներու տունները, բայց եկեղեցւոյ կամարներուն տակ ներկայ ըլլալ Ս. Պատարագին ըստանալը տարբեր իմաստ կ'ունենայ անոնց համար, երբ մեր սիրելի տարեցները վերացած՝ աղօթք կը մըմնջեն ապա կը ստանան Ս. Հաղորդութիւն:

Սոյն հաւաքը այս տարի եւս տեղի ունեցաւ, Հինգշաբթի 20 Յունիս, 2019-ին: Օրեր առաջ այցելութեան յանձնախումբի անդամները իրենց շուրջ հաւաքած եկեղեցասէր տիկիները լծուած էին աշխատանքի, լաւագոյն կեպով կազմակերպելու անոնց ժամանումը, հիւրասիրութիւնը եւ ապա ապահով մեկնումը: Այդ օրը, ժամը 10:30-ին մեծ թիւով տարեցներ եւ հրաւիրեալներ ժամանած էին եկեղեցի, ուր թեմիս փոխառաջնորդ եւ եկեղեցւոյս հոգեւոր հովիւ Զարեհ Ա. քինյ. Զարգարեան մատուցեց Ս. Պատարագ եւ բաշխեց Ս. Հաղորդու-

թիւն: Աւարտին, իր քաջալերական եւ մխիթարական խօսքին մէջ ան շեշտեց աղօթքի ունեցած զօրութիւնն ու կարեւորութիւնը: Հոգեպէս բաւարարուած ներկաները առաջնորդութեան եկեղեցւոյ սրահը, ուր գեղեցկօրէն զարդարուած սեղանները զարնանային շունչ բերած էին:

Օրուայ հանդիսավար Տիանա Պօղոսեան, յանձնախումբի անունով բարի գալուտ մաղթեց բոլորին, ապա հրաւիրեց Տէր հայրը, որ օրինէ սեղանները: Ախորժաբեր աղանդները եւ Տիկնանց յանձնախումբի կողմէ պատրաստուած եւ սպասարկուած ծաշն ու անուշեղէնը գնահատանքի արժանացան ներկաներուն կողմէ:

Օրուայ մթնոլորտը խանդավառեց Միհր Մինասեան, երգելով աշուղական եւ ծով երգեր: Ան յաջողեցաւ պարի հարթակը միշտ զբաղ պահել: Ուրախութիւն եւ ժպիտ կար բոլորին դէմքերուն:

Արդէն ժամն էր մեկնելու: Տէր հօր շնորհակալական խօսքէն ետք, ներկաները բարձր տրամադրութեամբ հրաժեշտ տուին, իրենց հետ տանելով ուրախ օրուայ մը յիշատակը, մաղթելով որ յաջորդ տարի բախտը կ'ունենան կրկին մասնակցելու այս շատ հաճելի ու սպասուած ձեռնարկին:

Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնի Երեցներու Ընկերակցութիւնը Պարգեւատրեց Խաչիկ Գանձապետեանը

Խաչիկ Գանձապետեան կը պարգեւատրուի Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնի Երեցներու ընկերակցութեան կողմէ:

Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնի Երեցներու ընկերակցութիւնը՝ իր բարի ասանդութեան համաձայն՝ ամէն տարի կը պատուէ տարեցներ՝ վարչութիւններու, միութիւններու կամ հայ գաղութին մէջ ունեցած իրենց անխոնջ ծառայութեան համար:

Այս տարի միութիւնը պարգեւատրեց Խաչիկ Գանձապետեանը երկարամեայ ծառայութեան, ինչպէս նաեւ վեր-

ջին շրջանին գաղութիս մէջ հաստատուած տասնեակ հալէպահայերու գործի տեղաւորելու մէջ ունեցած իր մեծ ներդրումին համար:

Միութիւնը շնորհակալութիւն կը յայտնէ ընկ. Խաչիկին եւ անոր կը մաղթէ առողջութիւն եւ երկար կեանք:

Հայ Կեդրոնի Երեցներու Միութեան Վարչութիւն

www.torontohye.ca

Մահացաւ Հայ Ժողովուրդի Բարեկամ Ռապըրթ Մորկընթաու

Հայոց Յեղասպանութեան թանգարան-հիմնարկը կը տեղեկացնէ, որ Յուլիս 21ին մահացած է Ամերիկացի յայտնի իրաւաբան, հայ ժողովուրդի բարեկամ, Համաշխարհային Առաջին Պատերազմի տարիներուն Օսմանեան կայսրութեան մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Յենրի Մորկընթաուի (1913-1916) թոռնիկը՝ 99 տարեկան Ռապըրթ Մորկընթաու:

Ռապըրթ Մորկընթաու միշտ պայքարած էր Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչման համար եւ կոչ ըրած իր երկրի կառավարութեան, որ անյապաղ ճանչնայ Հայոց Յեղասպանութիւնը:

«Իրենց ամբողջ պատմութեան ըն-

թացքին հայերը մեծ խիզախութիւն ցուցաբերած են բռնագրաւողներու տիրապետութեան դէմ դնելով, ինչպէս՝ Ջէյթսոնի, Վանի եւ անշուշտ Մուսա Լերան մէջ: Նշեալներէն իւրաքանչիւրը կ'արտայայէ հպարտ ժողովուրդի մը վճռականութիւնը, որ հոգիով աննուաճելի էր, եւ պատրաստ չէր հրաժարելու իր հաւատքէն կամ ինքնութենէն: Սակայն ամէն անգամ օսմանցի ղեկավարները պատասխանած են ճնշող ուժով, ուժ, որ վերածուեցաւ համատարած ցեղասպանութեան», իր ելոյթներէն մէկուն ընթացքին ըսած էր Մորկընթաու կրտսերը:

Ան տարիներ եղած է Նիւ Եորքի մէջ ծանօթ փաստաբան:

Ռապըրթ Մորկընթաու

Քոնկրետական Ճեքի Սփիր Եւ Քիմ Քարտաշեան Կը Համատեղեն Հայոց Յեղասպանութեան Ճանաչման Իրենց Չանքերը

Քիմ Քարտաշեան եւ Ճեքի Սփիր

«Փանորամա»- Պատկերասփիւռի ամերիկահայ աստղ Քիմ Քարտաշեան հարցազրոյց տուած է The Wall Street Journalին, որուն նաեւ ըսած է, թէ կը ցանկայ Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչումը դարձնել իր առաքելութիւնը:

Քիմ, որ կը զբաղի Միացեալ Նահանգներու մէջ քրէական արդարադատութեան բարեփոխումներու հարցերով, ըսած է, թէ կը ցանկայ ուշադրութիւնը կեդրոնացնել ցեղասպանութեան վրայ եւ վերջերս հաղորդագրութիւն մը ուղարկած է ԱՄՆ նախագահ Տանըլտ Թրամփի փեսային՝ Ճարետ Քուշներին, որ նաեւ նախագահին խորհրդականն է՝ խնդրելով քննարկել հարցը:

«Ես կը ցանկամ զայն (ցեղասպանութեան ճանաչումը)՝ 3f-խմբ (3f) դարձնել իմ առաքելութիւնը: Հայրիկս շատ պիտի հպարտանար», ըսած է ան՝ նկա-

տի ունենալով ամերիկահայ իրաւաբան Ռապըրթ Քարտաշեանը:

Թերթը նաեւ յայտած է, որ Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման հարցով Քիմ Քարտաշեանին զանգահարած է քոնկրետական Ճեքի Սփիր՝ ակնկալելով այս հարցին շուրջ Քարտաշեան-Ռեյսթի աջակցութիւնը: Եթէ դուն կարենաս հասնիլ ատոր, որ նախագահը ճանչնայ ցեղասպանութիւնը, ատիկա պիտի ըլլայ բեկումնային՝ Քոնկրետի մէջ ցեղասպանութեան բանաձեւերու ընդունման համար», ըսած է Սփիր Քարտաշեանին:

Կը նշուի, որ շուտով Քարտաշեան պիտի ըլլայ Սպիտակ տուն՝ քննարկելու քրէական արդարադատութեան հետ կապուած հարցերը եւ խոստացած է նաեւ անդրադառնալ Հայոց Յեղասպանութեան հարցին:

Պորիս Ճոնսընի Մեծ Պապը Օսմանեան Կայսրութեան Մէջ Անուանած Եւ Հայասեր Եւ Կուրծքին Դաշած՝ Արթին Քեմալ

Ալի Քեմալ եւ Պորիս Ճոնսըն

Լոնտոնի նախկին քաղաքապետ, Մեծ Բրիտանիոյ նախկին արտաքին գործոց նախարար Պորիս Ճոնսըն, որ ընտրուեցաւ իշխող Պահպանողական կուսակցութեան ղեկավար, եւ պիտի դառնայ երկրի վարչապետ, օսմանեան կայսրութեան ժամանակ յայտնի գրող, լրագրող եւ քաղաքական գործիչ Ալի Քեմալի ծոռն է:

Ըստ թրքագէտ Վարուժան Գեղամեանի, Ալի Քեմալը եղած է Օսմանեան ներքին գործոց նախարար: Ան յայտնի էր Արթին Քեմալ անունով՝ իր հայամէտ դիրքորոշման համար: Ան սպաննուած է 1922-ին՝ ժողովրդական ամբոխի կողմէ Լիւնչի դատաստանէն ետք:

Իսկ թրքագէտ Ռուբէն Մելքոնեան կը յայտնէ, որ Ալի Քեմալի համար հայկական թեման երիտթուրքերը քննադատելու առիթներէն մէկն էր, եւ զայն

կը համարէին դաւաճան, հայասէր:

«Այդ պատճառով Ալի Քեմալը կ'անուանէին Արթին, որ հայկական Յարութիւն անուան թրքական տարբերակն է: Երբ Ալի Քեմալը կ'ենթարկէին Լիւնչի դատաստանին եւ դին կը բարձրացնէին կախաղան, ականատեսներու յուշերուն մէջ կայ հետեւեալ նկարագրութիւնը. անոնք կը տեսնէին, որ նախկին նախարարին կուրծքին գրուած է Արթին Քեմալ, այսինքն՝ արդէն իսկ սպաննուած Քեմալի կուրծքին, որպէս հայերու նկատմամբ ատելութեան նշան, կը դաշէն «Արթին», կը պատմէ ան:

Մելքոնեանի խօսքով՝ Պորիս Ճոնսըն Ալի Քեմալի աղջկայ թոռն է: 1918-22 թուականներուն Ալի Քեմալը մօտ եղած է բրիտանական իշխանութիւններուն, իսկ անոր աղջիկը ամուսնացած է բրիտանացիի հետ:

Պոլսոյ Պատրիարքի Տեղապահ Ընտրուեցաւ Սահակ Եպս. Մաշալեան

«Ակօս»- Յուլիս 4-ին, Պոլսոյ Հայոց պատրիարքարանին մէջ տեղի ունեցած ընտրութիւններու արդիւնքով տեղապահ ընտրուեցաւ Սահակ Եպս. Մաշալեան:

Տեղապահի թեկնածու էին երկու հոգի՝ Արամ արքեպիսկոպոս Աթէշեան եւ Սահակ Եպս. Մաշալեան: Մաշալեան ստացաւ 13, իսկ Աթէշեան՝ 11 ձայն:

2019-ի Մարտ 8ին պատրիարք Մուրաֆեանի մահէն ետք սկսած է գործըն-

թաց, որ պէտք է ասարտի նոր պատրիարքի ընտրութիւններով: Յունիս 18-ին Կ.Պոլսոյ Հայոց պատրիարքութեան Կրօնական ժողովի որոշումով պատրիարքի տեղապահի ընտրութիւններու օր նշանակուած էր Յունիս 27: Սակայն, Պոլսոյ նահանգապետարանէն ուղարկուած գրութեան պատճառով ընտրութիւնները յետաձգուեցան Յուլիս 4-ին:

Տեղապահ Սահակ Եպս. Մաշալեան

Արեւմտեան Հայաստանի Հայկական Պատմական Կառույցներու Թալանն ու Աւերը Կը Շարունակուին

Ամէն շաբաթ մամուլին մէջ կը հանդիպինք Արեւմտեան Հայաստանի եկեղեցիներու եւ պատմական կառույցներու անտէրութեան մատնուելու եւ թալանի ենթարկուելու լուրերուն:

«Ակունք»ը տեղեկութիւններ քաղելով թրքական աղբիւրներէ, կը հաղորդէ, որ Կարնոյ (թրքական անուանումը՝ Էրզրում) մէջ 1790ականներուն կառուցուած հայկական Սուրբ Մինաս եկեղեցւոյ մէջ զանազան տնային ոսկիները գտնելու մոլուցքով տարուած, անօրինական կերպով փոսեր բացած են: Իբրեւ թէ Ազիզիէի գաւառապետարանը դիմած է գերմանաբնակ հայու մը, որուն կը պատկանէ այս եկեղեցին, որպէսզի ան իր համաձայնութիւնը տայ եկեղեցին նորոգելու համար, սակայն ան չէ համաձայնած:

Այսպիսով թրքական իշխանութիւնները եւ անոնց ծառայող մամուլը սկսած են նման դէպքերու մեղքը բարդել հայերու վրայ:

Թուրքիոյ Կեսարիա նահանգի Թոմարգա գաւառին մէջ գտնուող հայկական պատմական Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցւոյ տանիքը աստիճանաբար ձաքեր կու տայ եւ կը փլի, իսկ եկեղեցւոյ սիւներուն ծեփերը կը թափին: Թոմարգայի մշակութային միութեան նախկին նախագահ Հասան Կիրպիլզ կը նշէ, որ եկեղեցին անբնական եզրին է: «Մեր մեծագոյն ցանկութիւնն է, որ անհետացած որմնագիրներով այս եկեղեցին վերանորոգուի եւ ծառայէ զբօսաշրջութեան», կ'ըսէ ան:

Ան կը նշէ, որ որոշ ժամանակ որպէս պահեստ օգտագործուած, այնուհետեւ ժողովուրդին կինոթատրոն ծառայած եկեղեցին այժմ փլուզման եզրին է: Այս պահուն կը պահպանուին որմնակարները: Աղանիի բոյնի վերածուած եկեղեցին, անուշադրութեան եւ անտարբերութեան հետեւանքով, անբնական վտանգի տակ է:

«Կակնկալենք նահանգի Մշակութային եւ զբօսաշրջութեան վարչութեան պաշտօնեաներու արձագանգը: Թոմարգայի մէջ գտնուող եկեղեցին տեղական եւ արտերկրեայ պատմութիւն սիրողներու համար տեսարժան վայր է: Յուսով եմ՝ եկեղեցին չի վերանար եւ կը նորոգուի»:

Խարբերդի (թրքական պաշտօնական անուանումը՝ Էլազըղ) Ալաճաքայա գաւառէն 21 քմ հեռավորութեան վրայ գտնուող մօտ 600ամեայ պատմական բնակավայրը լիովին վերանալու վտանգի տակ է: Այդ շրջանին մէջ, որ ենթադրաբար գտնուած են 2 հայկական եւ 1 մահմետական թաղամասեր, բացի բնակատեղիներէն, կան նաեւ եկեղեցի, ջրաղաց եւ գերեզմաններ:

Ժայռոտ եւ ընդարձակ տարածքին վրայ կառուցուած այդ պատմական բնակավայրին մէջ գտնուող կառույցները բնական ուշագրաւ են եւ կրցած են պահպանել իրենց պատմական առանձնատկութիւնները եւ հասնիլ մեր օրերը:

Մինչ օրս որեւէ գիտական ուսումնասիրութիւն չէ կատարուած այդ վայ-

րին մէջ:

Դարեր շարունակ բազմաթիւ բնական աղէտներու դիմակայած սոյն պատմական կառույցները՝ վերջին շրջանին սկսած են անբնական գանձ փնտռողներու կողմէ, որոնք չեն բաւարարուիր պատմութիւնը ոչնչացնելով, այլ նաեւ 600ամեայ հայկական գերեզմանները բանալով՝ կը փորձեն գտնել ոսկիի նման արժէքատու մետաղներ:

Բացուած գերեզմանները չեն փակուիր եւ այդպէս ալ բաց կը մնան, եւ որ շրջակայ գիւղերու բնակիչները կը խնդրեն այդ պատմական շինութիւնները հնարաւորինս արագ պահպանութեան տակ առնուին եւ վերականգնուին, որպէսզի փոխանցուին յետագայ սերունդներուն:

Հայոց Ցեղասպանութենէն ետք Պինկէտի մէջ հայերէն մնացած մշակութային հարստութիւնը հետզհետէ կ'ոչնչանայ: Շատ աղօթատեղիներ կը քանդուին, իսկ կանգուն մնացածները՝ կը գործածուին իբրեւ ախոռ:

Պինկէտի Ադաքը (պատմական հայկական Աստղաբերդ - խմբ.) շրջանին մէջ դեռ կանգուն մնացած է հին հայկական եկեղեցի մը, որուն անունը եւ պատմութիւնը տեղացիներուն յայտնի չէ: Եկեղեցւոյ մօտ կառուցուած է մզկիթ, տեղի բնակիչները միայն գիտեն, որ կառույցը նախապէս եղած է հայկական աղօթատեղի: Եկեղեցւոյ պատերուն վրայ եղած է արձանագրութիւն, բայց անիկա հանուած է, փոխարինուած՝ փայտի կտորներով: Յայտնի է նաեւ, որ Ադաքը շրջանին մէջ եղած են եւս երկու հին հայկական եկեղեցիներ, որոնք, ցաւօք, անբնական են: Եկեղեցիներուն տարածքը, ինչպէս միա հայկական եկեղեցիներու պարագային զանախոյզներու կողմէ փորուած է:

Պինկէտի հայկական ճերմակ (այսօր՝ Ելտէյիւմենի) անուամբ գիւղին մէջ եւս կայ կանգուն եկեղեցի մը: Բնակավայրը, սակայն, լքուած է: Եկեղեցին կիսաւեր վիճակի մէջ է: Անիկա եւս Հայոց Ցեղասպանութենէն ետք յայտնուած է զանախոյզներու թիրախին, ապա երկար տարիներ գիւղացիներուն կողմէ օգտագործուած իբրեւ ախոռ: Այսօր կառույցը ամբողջութեամբ անհետանալու վտանգի տակ է:

Կիսաւեր այլ եկեղեցի մըն ալ պահպանուած է Պինկէտի Զոլիի շրջանին մէջ: Յայտնի է միայն, որ եկեղեցւոյ անունը Սուրբ Գէորգ է: Կառույցին արձանագրութիւնները չեն պահպանուած: Հայերուն հեռանալէն ետք՝ շինութիւնը ծառայած է իբրեւ ախոռ:

Պինկէտի նահանգապետարանը 2015-ին յայտարարած էր, որ Չանաքը գիւղին մէջ գտնուող Սուրբ Գէորգ եկեղեցին շուտով պիտի վերանորոգուի: Նոյնիսկ նշուած էր, որ ան պիտի նորոգուի 2016-ին:

Սակայն անցած է արդէն երեք տարի, իսկ եկեղեցւոյ տարածքին վրայ որեւէ վերականգնողական աշխատանք մինչեւ այսօր չէ կատարուած:

Կեսարիոյ Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին

Կարնոյ Ս. Մինաս եկեղեցին

Խարբերդի 600ամեայ պատմական բնակավայրը

Պինկէտ

ԹՈՐՈՆՏՈՒՅԷ
TORONTO HVE

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոնայ» պապասխանաբար չէ իր էջերուն մէջ լոյս տեսած ծանուցումներու բովանդակութեան: Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու գրութիւնները ենթակայ են որոշ խմբագրումի:

2020-ին Արցախի Հարաւը Հայաստանի Կապող Ճանապարհի Պիտի Կառուցուի

«Ազատութիւն»- ՀՀ Անվտանգութեան խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեան Յուլիս 23-ին, «Ազատութիւն» ռատիոկայանին հետ զրոյցի ժամանակ յայտնած է, որ ՀՀ կառավարութիւնը կը ծրագրէ 2020ին Արցախի Հանրապետութիւնը Հայաստանին կապող 150 քիլոմէթր ճանապարհի կառուցել: Ան յայտնած է, որ որոշումը արդէն կայացած է:

«Հարաւային ուղղութեամբ՝ Կապանէն մինչեւ Հաղարի ճանապարհը կը քննարկուի, եւ ես յոյսով եմ, որ մինչեւ տարւում վերջը մենք պիտի ամփոփենք այս քննարկումները եւ արդէն պիտի ունենանք ճանապարհային քարտէզ, թէ ինչպէս պիտի կառուցենք զայն», ըսած է Գրիգորեան:

Ան աւելցուցած է, որ կը նախատեսուի ճանապարհը կառուցել կարծ ժամանակի մէջ՝ 2020-ին, կառուցման ֆինանսական միջոցները կան:

Նշենք, որ ամիսներ առաջ Արցախի Ազգային ժողովի նիստին ժամանակ՝ պատասխանելով Արցախը Հայաստանի հետ կապող երրորդ՝ Հաղարի-Մեխակաւան-Կովսական-Կապան ճանապարհի կառուցման հարցին, Բակո Սահակեան նշած է, որ նախնական քննարկումներ տեղի կ'ունենան ՀՀ վարչապետին, նախագահին, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի տնօրէնութեան եւ ՀՀ փոխադրամիջոցներու նախարարին հետ:

Հաւանական է, որ Արցախի հարաւը Հայաստանի հետ կապող ճանապարհին կառուցումը դառնայ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին կողմէ Արցախի մէջ իրականացուելիք յաջորդ ծրագիրը:

Այդ ճանապարհի կառուցումը ռազմավարական նշանակութիւն ունի, որ

Արցախ-ճանապարհ

պիտի նպաստէ Արաքսի հովիտի զարգացման եւ պիտի հանդիսանայ երրորդ

մայր ուղին որ ուղղակիօրէն Հայաստանն ու Արցախը իրարու պիտի կապէ:

Արցախի Մէջ Հիմնուեցաւ ՀՄԸՄԻ 111րդ Մասնաճիւղը

ՀՄԸՄԻ Կեդրոնական Վարչութիւնը հաղորդագրութեամբ մը կը ծանուցէ, որ Արցախի մէջ հիմնուած է ՀՄԸՄԻ 111րդ մասնաճիւղը:

Արցախի մէջ ՀՄԸՄԻ մասնաճիւղ ունենալու գաղափարը տարիներու փա-

փաք էր, սակայն զանազան պատճառներով կը յետաձգուէր: Միութեան 100ամեակի ձեռնարկներու ամբողջացումէ ետք, տեղի ունեցաւ խորհրդակցութիւն եւ Արցախի Հանրապետութեան նախագահ Բակո Սահակեանի հետ տեսակ-

Ազրպէյճանի Մէջ Հայկական Բնակավայրերու Անուններով Խմիչք Կ'արտադրուի

Ազրպէյճանի մէջ սկսած են հայկական քաղաքներու անուններով քոնեաք եւ գինի արտադրելու:

Թովուզի (Տաւուշին սահմանակից) շրջանին մէջ գտնուող քոնեաքի եւ գինիի գործարանը վերջին տարիներուն սկսած է արտադրելու ոգելից խմիչքներ, որոնք ունին հին հայկական քաղաքներու անուններ՝ ներկայացնելով զանոնք իբրեւ

ատրպէյճանական, ըստ «Երկիր»-ի՝ կը հաղորդէ rusarmino.ru կայքը:

Բացի «QARABAG Extra X.O.» անունը կրող խմիչքէն, սկսած են արտադրելու նաեւ «SUSA Extra» անունով քոնեակ:

Քոնեաքի նկարագրութեան մէջ նշուած է. ««Շուշա» քոնեաքը՝ 25 տարի հինգած, պատրաստուած է Ղարաբաղի խանութեան ի պատիւ, որ 1724-ին Ազրպէյճանի տարածքին մէջ ամենահզօր խանութիւններէն մէկն էր: «Շուշա» քոնեաքը ամենատիտղոսակիր քոնեակներէն մէկն է Ազրպէյճանի մէջ»:

Ազրպէյճանի մէջ այլ արտադրող մը սպիտակ չոր գինի կ'արտադրէ «Իրեւանի Բերդ» անունով, որ յաճախ կը ներկայացուի շարք մը միջազգային ցուցահանդէսներու:

Նշենք, թէ անցեալին, Մոսկուայի օդակայաններուն մէջ արցախեան օդին վաճառքը դժգոհութիւններու պատճառ դարձած էր Ազրպէյճանի մէջ:

ցութիւն, որուն ընթացքին արծարծուեցաւ ՀՄԸՄԻ Արցախի մասնաճիւղի հիմնադրութեան նպատակն ու հեռանկարները: Նախագահ Սահակեան համագործակցութեան պատրաստակամութիւն յայտնեց այս ուղղութեամբ:

2 Յուլիս 2019-ին ՀՄԸՄԻ Կեդրոնական Վարչութեան պատուիրակութիւն մը՝ գլխաւորութեամբ ատենապետ Գառնիկ Մկրտիչեանի, մեկնեցան Արցախ, որ գումարուեցաւ Անդրանիկ Անդանկան ժողով ու ընտրուեցաւ վարչութիւն բաղկացած հետեւեալ անդամներէն՝ Սեակ Պօղոսեան, Դաւիթ Գրիգորեան, Արտակ Իշխանեան, Վրէժ Էսմէրեան եւ Վահրամ Յովսէփեան:

Կեդրոնական Վարչութիւնը երկամսեայ ժամանակաշրջանով Արցախ գործողեց խմբապետ մը, որ անհրաժեշտ գիտելիքները պիտի փոխանցէ նորակազմ խմբապետական կազմին:

ՀՄԸՄԻ Արցախի Մեկուսի Շրջանի հիմնադրութիւնը պաշտօնապէս պիտի կատարուի Օգոստոս 2019-ին, պետական ու ժողովրդային ներկայութեամբ:

Արցախի Մէջ Տարւում Առաջին Կիսամեակին Ծնած Է 925 Երեխայ

Արցախի հիւանդանոցներուն մէջ 2019ի առաջին կիսամեակին ծնած է 925 երեխայ, որոնցմէ 467ը տղայ, 458ը աղջիկ:

Սեփականութեան մէջ ծնած է 781 երեխայ, Մարտակերտի մէջ՝ 80, Մարտունիի մէջ՝ 47, Հաղարի մէջ՝ 16 եւ Շահումեանի մէջ՝ 1 երեխայ: Յունուար-Յունիս ամիսներուն Արցախի մէջ արձանագրուած է զոյգ երեխաներու 10 ծնունդ՝ 9ը բնական բեղմնաւորումով, իսկ 1ը՝ արհեստական:

Արցախէն Հայաստանի հիւանդանոցներուն մէջ ծնած է 48 երեխայ:

Արդիւնքով ընդհանուր ծնելիութիւնը առաջին կիսամեակին կազմած է 973 երեխայ, որոնցմէ 493ը՝ տղաներ են, 480ը՝ աղջիկներ:

Ստեփանակերտի Մէջ Նոր Թաղամաս Կը Կառուցուի

«Արցախփրէս».- Արցախի նախագահ Բակո Սահակեան Յուլիս 11ին այցելեց Ստեփանակերտի մէջ կառուցուող բնակելի նոր թաղամասը՝ ծանօթանալու շինարարական աշխատանքներուն ընթացքին:

Քաղաքաշինութեան նախարար Կարէն Շահրամանեան ըսաւ, որ բնակելի նոր թաղամասի կառուցումը իրականութիւն կը դառնայ մասնաւոր ներդրողներու միջոցներով, իսկ շինարարական աշխատանքները սկսան այս տարւում Յուլիսին: Նախատեսուած է, որ հոն բարձրանայ 13 շէնք՝ 200 բնակելի տուններով: Խօսելով իրականացող աշխատանքներուն մասին՝ ան ըսաւ. «Ներկայիս սկսած են կարգ մը շէնքերու հիմքերը փորելու աշխատանքները: Ամսուան ընթացքին շինարարներուն պիտի տրամադրուի ամբողջ թաղամասի նախագծեման եւ հաշուարկան փաստաթղթերը: Թաղամասը կը նախատեսուի շահագործման յանձնել 2020-2021 թուականին»:

Կարէն Շահրամանեան տեղեկացուց, որ թաղամասը պիտի ունենայ մանկապարտէզ, որ պիտի սպասարկէ նաեւ «Արցախ» եւ «Զինաւան» թաղամասերու երեխաններուն: Հայաստանի Համահայկական հիմնադրամին հովանաւորութեամբ, Շարլ Ազնաւուրի անուան մշակութային կեդրոնի ներքեւի հատուածին մէջ նախատեսուած է կառուցել շուրջ 600 հոգինոց դպրոցի նոր շէնք մը, որուն կից պիտի կանգնի ֆրանսախօսութեան կեդրոնը:

«Շէնքերու առաջին յարկերը պիտի ըլլան ոչ բնակելի տարածքներ: Թաղամասի ներքեւի մասը պիտի ըլլան խաղահրապարակներ, կայանատեղիներ, կանաչապատ գօտիներ: Բնակարաններուն մէկ մասը տարբեր ծրագիրներով պիտի տրամադրուի անապահով, բազմազաւակ ընտանիքներուն, իսկ մեծ մասը մատչելի գինով պիտի տրուի հիփոթեքային վարկաւորումով: Քաղաքաշինութեան նախարարութիւնը պիտի իրականացնէ վերահսկողութիւն, որպէսզի կառուցման ընթացքին որեւէ բացթողումներ ու թերութիւններ չըլլան», աւելցուց Շահրամանեան:

«Health for Armenia». Առողջապահական Ծրագիր՝ Մարզերու Մէջ

Լուսինէ Ղարիբեան

«Մեդիամաքս»,- Դասաւանդելու համար գիտելու մեկնած ուսուցիչներով ուղեւորուած՝ առողջապահական խնդիրներով մտահոգ խումբ մը անձիք երկու տարի քննարկումներէ, ուսումնասիրութիւններէ ետք ստեղծեցին «Health for Armenia»՝ «Առողջ Հայաստան» հիմնադրամը:

«Health for Armenia»-ն ստեղծուած է «Դասաւանդելու, Հայաստան» կրթական ծրագրի օրինակին եւ փորձին վրայ: Անիկա պիտի հաւաքէ ընտանեկան բժիշկներ ու բուժակներ եւ գործող գիւղեր, ուր անոնց կարիքը կայ: Մայիս 1ի պաշտօնական տոնակներով՝ մարզերու հիւանդանոցներուն եւ բուժարաններուն մէջ ընտանեկան բժիշկի 24 թափուր տեղ կայ: Իսկ ըստ «Առողջ Հայաստան»ի համահիմնադիր Մկրտիչ Կիրակոսեանի՝ մարզերու մէջ կատարուած ուսումնասիրութիւնները այլ պատկեր կը պարզեն. բնակիչները տարիներով իրենց բժիշկը չեն տեսներ, կամ թոշակի տարիքի հասած բժիշկը փոխարինող չունենալու պատճառով ստիպուած կը շարունակէ աշխատիլ, թէեւ ֆիզիկապէս ի վիճակի չէ գիւղէ գիւղ երթալու:

Մայրաքաղաքին մէջ հակառակ պատկերն է: 2017ի տուեալներով՝ 10 հազար բնակիչին մարզերու մէջ 14.6, իսկ Երեւանի մէջ 30.02 բժիշկ կայ:

«Մենք մեր վրայ չենք վերցնել այդ տեղերը լրացնելու պետութեան աշխատանքը: Մեր նպատակն է ստեղծել բժիշկներու նոր սերունդ, որուն առաջնորդները պիտի փոխեն առողջապահութեան ոլորտի պատկերը», կ'ըսէ Կիրակոսեան:

«Առողջ Հայաստան»-ին կրնան մասնակցիլ աշխատանքի իրաւունք ունեցող ընտանեկան բժիշկներն ու բուժակները առանց տարիքային սահմանափակման: Անոնք 2 տարիով պիտի մեկնին մարզեր եւ պիտի աշխատին խումբով՝ սպասարկելով քանի մը գիւղեր:

«Ըստ օրինաչափութեան՝ ամէն բժիշկ կը սպասարկէ 2 հազար բնակի-

չի: Քանի որ մեր գիւղերը ընդհանրապէս փոքր են, մէկ բժիշկը 3-4 գիւղ կը սպասարկէ: Պիտի ըլլայ մէկ բժիշկ եւ չորս բուժակ: Մենք յատուկ կ'ընենք բուժակ եւ ոչ թէ բուժքոյր, քանի որ կիններէն բացի, կրնան նաեւ տղաներ ըլլալ: Բուժակը իր հմտութիւններով աւելի մօտ է ամերիկեան nurse հասկացողութեան: Բժիշկը պիտի նստի գիւղի մը մէջ, իսկ բուժակները պիտի ըլլան անոր աջ ձեռքը տարբեր գիւղերու մէջ: Ատոր համար անոնք պէտք է շատ հմտութիւններ ունենան», կ'ըսէ ընտանեկան բժիշկ, ծրագրի համահիմնադիր Գայեանէ Ոսկանեան:

Քանի մը փոփոխ ընտրուած մասնակիցները 5 շաբաթ խտացուած դասընթացքով պիտի վերապատրաստուին, իսկ առաջնորդութեան եւ մասնագիտական զարգացման ծրագիրը պիտի շարունակուի աշխատանքի երկու տարիներուն ընթացքին:

Մասնակիցներուն հետ պիտի աշխատին խորհրդատու-բժիշկներ՝ Հայաստանէն եւ սփիւռքէն, իսկ բժիշկը ինքը պիտի դառնայ առաջնորդը իր բուժակներուն համար:

Ասիկա նաեւ հնարաւորութիւն պիտի տայ նոր ատարած բժիշկներուն փորձառութիւն շահելու, ինչպէս նաեւ զարգացնելու առաջնորդի յատկանիշները:

Փորձնական ծրագիրը պիտի մեկնարկէ Լոռիի մարզէն: 2020ի Դեկտեմբերին «Առողջ Հայաստան» ծրագիրով Լոռիի գիւղերուն մէջ պիտի աշխատին 4 բժիշկ եւ 16 բուժակ: Բացի պետական աշխատավարձէն, անոնք ֆինանսական աջակցութիւն պիտի ստանան ծրագիրէն:

«Մենք նախապատուութիւնը պիտի տանք գիւղական համայնքներու բուժակներուն: Պիտի ընտրենք զանոնք, որոնք իրենց գիտելիքներով եւ արժեքներով կը համապատասխանեն ծրագրին, կը կիսեն մեր գաղափարները: Անոնք պիտի միանան համայնքներ գործողութեան մեր բժիշկներուն, պիտի անցնին վերապատրաստում: Կարելի է բարձրացնել բուժակներու

Շանթ Շիրտմեան, Գայեանէ Ոսկանեան, Մկրտիչ Կիրակոսեան, Լարիսա Յովհաննիսեան

մասնագիտական եւ առաջնորդական հմտութիւնները: Իսկ եթէ համայնքին մէջ բուժակի կարիք ըլլայ, մենք բժշկին հետ նաեւ բուժակներ պիտի գործողենք», կ'ըսէ «Առողջ Հայաստան»ի համահիմնադիր, հոգաբարձուներու խորհուրդի անդամ Լարիսա Յովհաննիսեանը:

«Health for Armenia»-ն մասնագիտական աջակցութիւն կը ստանայ «ArAHED» (Armenian Association for Health Education and Development) հիմնադրամէն: Հիմնադրամի անդամ, Լոս Անձելէսի Քալիֆորնիոյ համալսարանի (UCLA) փորձէտոր Շանթ Շիրտմեան կ'ըսէ՝ անցած է այն ժամանակը, երբ Հայաստան օդանաւերով սարքաւորումներ կ'ուղարկէին: Հիմա պէտք է աջակցիլ, որպէսզի առողջապահութեան մարզը կայուն եւ ինքնուրոյն զարգանայ:

«Սա ոչ թէ մարդասիրական, այլ առողջապահական մարզը ամրապնդող ծրագիր է, որ արմատական խնդիրներ պիտի լուծէ: Հայաստանի առողջապահութեան իրական խնդիրը ոչ թէ հիւանդանոցներու, այլ որակի, ֆինանսատրաման, կրթութեան, մարդկային ներուժի ծիծր բաշխումի պակասն է: Մենք չենք երազեր մարզերու մէջ ուռուցքաբանու-

թեան կեդրոններ բանալ, բայց ատոր մէկ տոկոս գումարով կրնանք նոյնքան կամ քանիք աւելի կեանքեր փրկել, կեանքի որակի վրայ ազդել», կ'ըսէ բժիշկ Շիրտմեան, որ նաեւ մանկական վիրաբոյժ է եւ «Առողջ Հայաստան»ի հոգաբարձուներու խորհուրդի անդամ:

«Առողջ Հայաստան» հիմնադրամը Առողջապահութեան նախարարութեան հետ փոխըմբռնման յուշագիրէ ստորագրած է 2018ի Նոյեմբերին: Նախարարութեան աշխատակից Քրիստինէ Գիրջեան կ'ըսէ, որ հակառակ շրջանաւարտներու մեծ թիւին, մարզերու մէջ աշխատիլ ցանկացողները քիչ են:

Խնդիրը կը փորձեն լուծել կարծ ժամանակով գործողութիւններու եւ նպատակային տեղական դարմանատուներու միջոցով, որոնք համար տարեկան 50 տեղ կը յատկացուի: Պետութիւնը կը վճարէ դիմորդի ուսման վարձը եւ ըստ պահանջի՝ կ'որոշէ անոր մասնագիտացումը: Աւարտելէ ետք բժիշկը կը պարտաւորուի 5 տարի աշխատելու այնտեղ, ուր զինք կը գործողեն:

Գիրջեան կ'ըսէ, որ միայն մէկ կառոյց այս խնդիրը չի կրնար լուծել: «Առողջ Հայաստան»ը պիտի օգնէ ընտանեկան բժիշկներու հարցով:

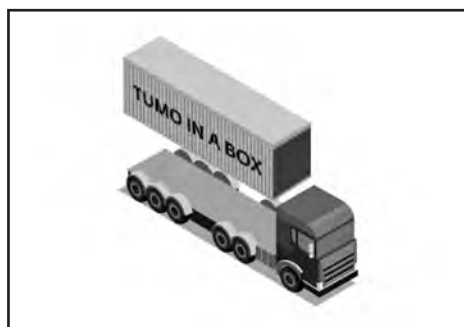
«Թումօ-Տուփ»՝ Նոր Նախագիծ Մարզերու Երեխաներու Ստեղծարար Ունակութիւնները Չարգացնելու Համար

Թումօ ստեղծարար արհեստագիտութիւններու կեդրոնը յայտարարած է նոր ծրագրի մը մասին, որ կը կոչուի «Թումօ-Տուփ»:

«Թումօ-Տուփ» նախագիծը հնարաւորութիւն պիտի տայ՝ առանց շինարարական մեծ ծախսերու, փոքր համայնքներու պատանիներուն համար հասանելի դարձնել Թումօյի կրթական ծրագիրը՝ ապահովելով անոնց կրթա-

կան տարածքով: Թումօ-տուփին աջակցած է Կեդրոնական դրամատունը: Թումօ-տուփը հեշտ տեղաշարժուող, սակայն տեխնիկապէս յազմեցած փոքրիկ-Թումօ է: Անիկա կրնայ տեղադրուիլ ուրեք քաղաքի կամ գիւղի մէջ, եւ ծառայել որպէս Թումօյի ինքնուսուցողական տարածք տեղի պատանիներուն համար: Իրենց տեղական Թումօ-Տուփին մէջ անցնելով ինքնուսուցման ընթաց-

քը՝ ուսանողները մասնագիտացուած դասընթացներու փուլի ժամանակ կ'ուղեւորին մօտակայ մեծ կեդրոն՝ Թումօ հանգոյց:

Առաջին Թումօ-տուփը պիտի սկսի գործելու Տաւուշի Բերդ քաղաքին մէջ՝ համագործակցութեամբ Ամունդի-ակբա ընկերութեան եւ նուիրատուութեամբ Hayg Foundation հիմնադրամին: Բերդի եւ մօտակայ բնակավայրերու ուսանողները, իրենց գործնական դասընթացները պիտի ընեն Թումօ Դիլիջանի մէջ, որ պիտի վերածուի կրթական հանգոյցի: Թումօ-տուփը հնարաւորութիւն պիտի տայ արհեստագիտութիւններու եւ ձեւաւորման (design) ոլորտներու մէջ կրթութեամբ ապահովել տարեկան շուրջ 250 պատանիներու:

Բերդի Թումօ-տուփը պիտի սկսի գործելու 2019ի Սեպտեմբերէն՝ Թումօյի ինքնակրթական փուլ հրաւիրելով առաջին 160 ուսանողները:

«Թումօ-տուփերը պիտի ըլլան Թումօյի արբանեակային փոքրիկ-կեդրոններ, որոնք փոխադրամիջոցով պիտի կապուին Թումօ մեծ կեդրոններու հետ: Այս համակարգը հնարաւորութիւն պիտի տայ նուազագոյն ֆինանսական միջոցներով ապահովելու մարզերու պատանիները Թումօյի կրթական փորձառութեամբ: Շատ շնորհակալ ենք գործընկերներուն, որոնք տեսան նախագիծին ներուժը եւ իրականութիւն դարձուցին առաջին Թումօ-տուփը», նշած է Թումօյի տնօրէն Մարի Լու Փափազեան:

«Նոյն ձեւով կը նախատեսենք մեր ծրագիրը ընդլայնել Արցախի եւ Շիրակի մէջ նոր Տուփերու եւ Ստեփանակերտի ու Գիւմրիի կեդրոններու համագործակցութեամբ, ինչպէս նաեւ մօտ ապագային՝ Մասիսի եւ Կողբի մէջ բացուող Թումօները նոյնպէս պիտի վերածուին կրթական հանգոյցներու: Յուսանք, բոլոր մարզերուն մէջ կը գտնենք ղեկավարներու, գործընկերու եւ հովանաւորներու աջակցութիւնը», ըսած է Թումօյի նախագահը:

Կոմիտասի Ճննդեան 150ամեակին Առիթով Կոմիտասն ու Ֆրանսացի Իր Ժամանակակիցները

Խօսքը կը վերաբերի Զյուտ Տէպիսէի և Մորիս Ռաւելի նման հսկաներու, որոնց արուեստը պիտի ներկայացուի Մեծն Կոմիտասի ստեղծագործութիւններուն զուգահեռ՝ նոյն հարթակի վրայ: Մշակութային առումով մեզի համար խիստ անհրաժեշտ միջոցառում մըն է այս մէկը, որ տեղի պիտի ունենայ Սեպտեմբեր 9ի երեկոյան, Փարիզի նոյն անունը կրող հրապարակին վրայ գտնուող «La Madeleine» տաճարին մէջ, հովանաւորութեամբ՝ Փարիզի քաղաքապետութիւնի Անն Իտալկոյի և Կատարի ղեկավար «Ensemble 2e2 m» ֆրանսական դասական նուագախումբին: Իսկ երաժշտական մշակումն ու գործիքաւորումը իրագործած է գանատահայ յայտնի երգահան Պետրոս Շուժունեան: Ահաւասիկ ձեռնարկ մը, որ իր իսկական նպատակին ծառայելու գեղարուեստական ուժն ու միջազգային վարկ եւ հեղինակութիւն ստեղծելու անհրաժեշտ տուեալներ կը պարունակէ իր մէջ:

Ստորեւ, այս յատկանշական ձեռնարկին մասին ընդհանուր գաղափար մը տալու համար մեր ընթերցողներուն կու տանք երգահան և երաժշտագէտ Պետրոս Շուժունեանի այս առիթով գրած բացատրական յօդուածը ամբողջութեամբ: Մ.Շ.

Բացառիկ յարգանք եւ ուրոյն կապուածութիւն ունին Կոմիտասի հետ բոլոր այն հայ երաժիշտները, որոնց երաժշտական զգացողութիւնը կը բխի մեր ազգային հոգեւոր արմատներէն ու կը տարածուի համամարդկային հարթակներու վրայ: Ատիկա կու գայ անկէ, որ ան եղաւ այն ռահվիրան, որ ոչ միայն ի մի բերաւ, այլ նաեւ յարութիւն տուաւ մեր ազգային ժո-

ղովորական Երգ ու Բանի ոգեղէն արտայայտութեան: Իր խիստ մասնագիտական եւ բժախնդիր հետազոտական աշխատանքը բացայայտեց մեր երաժշտութեան իւրայատկութիւնն ու ցեղային պատկանելիութիւնը, որուն հիման վրայ ձեւաւորուեցաւ մերօրեայ համաշխարհայնօրէն մրցունցակ՝ Յայ Երաժշտութիւնը:

Այս մէկը արդէն կը բաւէ, որ մենք պաշտենք Մեծն Կոմիտասը իբրեւ «Յայ Երգի ու Բանի Փրկիչ»:

Այս բոլորին զուգահեռ, մենք՝ որպէս մասնագէտ երաժիշտներ, իր ստեղծագործական ժառանգին պարտաւոր ենք վերաբերուելու յատուկ խնամքով եւ մեծ զգուշութեամբ, որպէսզի կարենանք առաւելագոյն չափով պահել անոր հարգատրութիւնը, ըմբռնելու եւ մեկնաբանելու զայն, թէկու՛մ մեր ստեղծագործական ուժերու ներածին չափով:

Հարցը այն է, թէ Կոմիտաս մեկնաբանելու ժամանակ պէտք չէ նմանցնենք կամ բաղդատենք զայն այլ երգահաններու մեկնաբանական արուեստին: Պէտք է ընենք ամէն ինչ, որպէսզի Կոմիտասը մնայ իրեն հարգատր ոլորտներու մէջ եւ երաժշտական մեկնաբանութիւնը հնչէ զուտ «Կոմիտասական»: Այս պագային, արդէն ես ինծի հարց կու տամ, թէ իր ստեղծագործական միտքը ինչպէ՛ս ձեւաւորուած է, ինչ զարգաման փուլերէ անցած է, ինչ լսած է եւ ինչ լսել կու տայ մեզի: Այս հարցումներուն պատասխանը գտնելու համար հարկաւոր է լսել անոր ստեղծագործութիւնները, այն օրերու երաժշտական իր լեզուամտածողութեան զուգահեռ եւ կ'ունենանք յստակ պատկերացում, թէ ստեղծագործական ինչպիսի՞ փորձառութիւններու եւ փոր-

ծութիւններու մէջէն անցած է ան:

Իրականացնել համերգային ծրագիր մը, կողք կողքի ներկայացնելով իր ժամանակի երգահաններու, Տէպիսէի եւ Ռաւելի նման հսկաներու յօրինումները, իրագել կ'ըլլանք, որ ան կրցած է քայլ պահել իր օրերու ստեղծագործական մտքի հետ, զոր յայտնաբերած էր Եւրոպայի տարածքին:

Ատիկա իրաւունք կու տայ մեզի եզրակացնելու, թէ ան հայ երաժշտութիւնը վերակենդանացնող շարժիչ ուժը ըլլալով հանդերձ, կրցած է իւրացնել նաեւ այդ օրերու ստեղծագործական մտածելակերպի ոգին:

Ճառք, ան առիթ չունեցաւ ընդլայնելու իր ստեղծագործական գրադարանն ու իր երաժշտական մտահորիզոնը, բաւարարուեցաւ երգային արուեստի տպաւորիչ ժառանգութեամբ եւ դաշնամուրային սահմանափակ երգացանկով:

Միշտ պահանջքը զգացած ենք ունիւրելու իր գործերը անելի լայն և համապատասխան երաժշտական ձեւաւորումներով: Եթէ Կոմիտաս ունենար բաւարար ժամանակ եւ հնարաւորութիւն, անպայման անելի բազմաթանր գործիքաւորումներով ստեղծագործութիւններ ամանդէր մեզի:

Յաճախ ներկայ կ'ըլլանք համերգային ծրագիրներու, որոնց ընթացքին Կոմիտասը կը հնչէ նոր գործիքաւորումներով, որոնք սակայն մեզ կը շարունակեն յուզել եւ մնալ կապուած իր ներագոյցիկ երաժշտութեան: Այս մտորումներէն մեկնած ես կ'ուզէի մէկ համերգային ծրագրի մէջ ներկայացնել Կոմիտասի եւ ֆրանսացի իր ժամանակակից երգահաններու ստեղծագործական կապը եւ զգալ 20րդ դարու նոր երաժշտական մտքի զարգացման ու

Պետրոս Շուժունեան

ները:

Այո՛, Կոմիտասը մեծ հեաքըրութեամբ եւ լայնամտօրէն մօտեցած էր այս երեւոյթին եւ հպարտութեամբ կրնանք ըմբռնել Ռաւել, Տէպիսէի եւ Կոմիտաս կողք կողքի եւ միաժամանակ:

Առանձն, կ'իրագործենք նոյնանման գործիքաւորում ու կը զգանք Կոմիտասի եւ ֆրանսացի այդ հրաշալի երաժիշտներու մեջ եւ եղած ընդհանուր գիծը, զոր կ'ընծենք մեզի կոմիտասեան արուեստի գնահատման եւրոպական արժեքափը:

Անշուշտ, պէտք է նշել, որ Փարիզ այն վայրերէն մեկն էր, ուր Կոմիտաս կը զգար եւրոպական երաժշտութեան ֆրանսական մօտեցումը եւ բնաւ պա-

տահական չէ, որ իր ստեղծագործութիւններու վրայ ձգած է ներշնչման յստակ հետքեր:

Փարիզի մէջ, գալիք Սեպտեմբեր 28ին՝ համերգի ընթացքին պիտի ունկնդրենք նոր գործիքաւորուած Կոմիտասեան եւ ֆրանսական յօրինումներ:

Շատ յուզական եւ միաժամանակ յատկանշական ձեռնարկ մը ըլլալու տուեալները ունի այս միջոցառումը: Նախ անոր համար որ առաջին անգամ նմանօրինակ համերգային ծրագիր մը պիտի իրագործուի նոյնինքն «Լոյսի Զաղաք»ին մէջ եւ երկրորդ՝ Կոմիտաս արդարօրէն իր պատուանշանը կը գտնէ իր ժամանակի ֆրանսացի մեծագոյն երգահաններու՝ Ռաւելի եւ Տէպիսէի շարքին:

16րդ «Ոսկէ Ծիրան» Փառատօնի Գլխաւոր Մրցանակին Արժանացաւ «Ռէյ եւ Լիզ» Ֆիլմը

Ոսկէ Ծիրանի շահող ֆիլմը՝ «Ռէյ եւ Լիզ»

«Արմենփրես»- Եզրափակուեցաւ ռատօնը:

«Ոսկէ Ծիրան» 16րդ միջազգային փա-

Փառատօնի մրցանակակիրներու

անունները յայտնի դարձան Յուլիս 13-ին «Մոսկուա» թատրոնին մէջ տեղի ունեցած մրցանակաբաշխութեան եւ փառատօնի փակման հանդիսաւոր արարողութեան ընթացքին:

ՀՀ վարչապետի (GAIFF Proh) կինոյի զարգացման հարթակ) մրցանակը յանձնուեցաւ Տաթև Յակոբեանի «Թակարդը» ֆիլմին:

Լիամետրաժ ֆիլմերու միջազգային մրցոյթին «Ոսկէ Ծիրան» մրցանակը ստացաւ Ռիչըրտ Պիլինգհեմի «Ռէյ եւ Լիզ» ֆիլմը, «Արծաթէ Ծիրան» տրուեցաւ Զանթեմիր Պալազովի «Լոյլոյդը» ժապաւէնին: Դատական կազմի յատուկ յիշատակման արժանացաւ Հասան Ֆազիլիի «Կէսգիշերային ճամբորդը» ֆիլմը:

Կարճամետրաժ ֆիլմերու տարածաշրջանային մրցոյթին «Ոսկէ Ծիրան» մրցանակ ստացաւ Մարգիէ Ռիսիի «Վարորդական դասեր» ֆիլմը:

Վարչապետի մրցանակը (GAIFF Proh) կինոյի զարգացման հարթակ) տրուեցաւ Տաթև Յակոբեանի «Թակար-

դը» ֆիլմին:

Փակման արարողութեան ներկայ եղան ՀՀ կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմնամարզութեան նախարար Արայիկ Յարութիւնեան: ««Ոսկէ Ծիրան»ը իր իւրայատուկ տեղը ունի միջազգային ֆիլմերու փառատօներու շարքին: Պետութիւնը պէտք է հնարաւոր ամէն ինչ ընէ փառատօնը անելի զարգացնելու համար: Վստահ եմ, որ յաջորդ տարիները նոյնպէս յաջող ընթացք պիտի ունենան», նշեց նախարարն ու խոստովանութիւն ըրաւ, որ առաջին տարին է, որ չէ կրցած որեւէ ֆիլմ դիտել, սակայն հանդիպած է դատական կազմի անդամներուն, որոնք արհեստավարժ են, գիտակ եւ, վստահաբար, ճիշդ որոշումներ կայացուցած են յաղթող ֆիլմերը ընտրելու առեւն:

«Ոսկէ Ծիրան» 16րդ միջազգային փառատօնը տեղի ունեցաւ Յուլիս 7-էն 14:

Իսկ Յուլիս 14-ին հանդիսատեսը հնարաւորութիւն ունեցաւ դիտելու մրցանակակիր ֆիլմերը:

Surf Internet

Unlimited Internet 5 \$19.99/month

5 Years Price Guarantee

Unlimited Internet 25 \$29.99/month
Unlimited Internet 75 \$39.99/month

Ask us about the special deals

Tel: +1-866-850-2414 www.surfinternet.ca

SurfInternetCa

ARE YOU CURIOUS ABOUT YOUR HOME'S MARKET VALUE?
CALL FOR A COMPLIMENTARY EVALUATION

JOHNNY ISKENDERIAN
Real Estate Broker
DEDICATED TO RESULTS

Direct: 416-727-6656
Office: 416-235-2500
johnny.iskenderian@gmail.com
www.thediamondrealty.ca

The Diamond realty Inc. Brokerage 1570 Kipling Ave. #200 Toronto, ON. M9R-2Y1

KHAJERIAN LAW

Serving your legal needs with commitment and integrity

Khajerian Law is a boutique law firm where we make it a priority to establish and maintain a close working relationship with our clients. Regardless of the nature of your legal matter, Khajerian Law will provide professional legal services with a personal touch.

FOR A FREE CONSULTATION CALL (416) 882-4131

PRACTICE AREAS

REAL ESTATE **WILLS & ESTATES** **BUSINESS LAW**

ARMEN KHAJERIAN
BARRISTER & SOLICITOR

(416) 882 4131
armen@khajerianlaw.com
9131 Keele St A4, Vaughan, ON L4K 0G7
khajerianlaw.com

Crown Pastries

حلويات التاج

#1 Baklava in Toronto

TORONTO
2086 Lawrence Ave. East,
(East of Warden) Scarborough
Phone: (647) 351-2015

MISSISSAUGA
5083 Dixie Rd d3,
Mississauga, ON L4W 0E6
Phone: (905) 602-2018

**Թորոնթոյի Նայ Կեդրոնի Երէցներու Ընկերակցութիւնը
կոչ կ'ուղղէ գաղութիս երէց անդամներուն
մաս կազմելու Ընկերակցութեան եւ
վայելելու մարերմիկ մթնոլորտ
ամէն երեքշաբթի առ. ժամը 9:00էն մինչեւ կե. ժամը 2:00ը
Թորոնթոյի Նայ Կեդրոնէն ներս:**

DSF Devry Smith Frank LLP Lawyers & Mediators

**A FULL SERVICE LAW FIRM
SERVING YOUR COMMUNITY SINCE 1964**

Robert P. Adourian, LL.B.
robert.adourian@devrylaw.ca
(416) 446-3303

FOR INDIVIDUALS:

- Real Estate
- Wills & Estates
- Family Law
- Personal Injury
- Immigration

FOR BUSINESS:

- Commercial Real Estate
- Business & Corporate Services
- Commercial Litigation
- Employment Law
- Planning & Development

WWW.DEVRYLAW.CA

95 Barber Greene Road,
Suite 100 Toronto,
ON M3C 3E9

85 Bayfield Street,
Suite 300 Barrie,
ON L4M 3A7

209 Dundas Street East,
Suite 401 Whitby,
ON L1N 7H8

ՀՕՄ-ի Թորոնթոյի
«Ռուբինա» Մասնաձիւղ

Տոհմիկ Օր

ԶՕՆՈՒԱԾ

ԻՐԱՆԻ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻՒՆ

Թեհրան, Իսպահան, Ատրպատական,
Հիսիսային և Հարաւային շրջաններ

Հայեացքով Միշտ Դէպի Երկիր

Գեղարունեստական Ճոխ Յայտագիր
Ամանդական Խրախճանք
Պարսկահայերու Իրաւյաւորական Խոհանոց
Շաբաթ, 23 Նոյեմբեր 2019
Հայ Կեդրոնի սրահէն ներս
45 Hallcrown Place, Toronto

Դասախօսական երեկոյ, Ֆիլմի ցուցադրութիւն
Ուրբաթ, 22 Նոյեմբեր 2019
Ձեռնարկի հասոյթէն մաս մը պիտի յատկացուի ՀՕՄ-ի Հայաստան-Արցախ ծրագիրներուն

Գիտէիք թէ

Թաղման ծախսերը գրեթէ նոյնն են
եւ կախեալ՝ ընտանիքի
կատարած ընտրութենէն

R.S.KANE
FUNERAL HOME

Բարեւ « Ես ճոն Զէյնս եմ՝ R.S.Kane Funeral Home-ի նախագահը:
Եթէ յաւելեալ օգնութեան պէտք ունիք « խնդրեմ կապուեցէք մեզի հետ
Հեռ. 416-221-1159 Կամ e-mail: info@rskane.ca

Dr. Anet Biuss D.D.S

Markham Dental
Solutions

*New
Patients
Welcome*

- Crowns and Bridges
- Veneers
- Implants
- Extractions
- Root Canal Therapy
- Mercury Free Fillings
- Dentures
- Teeth Whitening
- Invisalign

Tel.: 905 475 7600

Fax: 905 475 4075 www.markhamdentalsolutions.com
18 Crown Steel Dr, Suite 109 Markham Ontario L3R 9X8

CASSANDRA HEALTH CENTRE

**ARMENIAN
MEDICAL CENTRE & PHARMACY**

Vartan (PharmD, RPh), **Sarkis** (BScPhm, RPh) & **Maral Balian** (PharmD, RPh)

Dr. Rupert Abdalian

Gastroenteology

Dr. Mari Marinosyan

Family Physician

Dr. Omayma Fouda

Family Physician

Dr. I. Manhas

Family Physician

Dr. H. Kavazandjian

Family Physician

Physioworx Physiotherapy

**DR. MARI
MARINOSYAN**

Family Doctor

Accepting New Patients

Located at Cassandra Health Centre
2030 Victoria Park Ave.

Please call 416-331-9111
to arrange an appointment

Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական
յատուկ տուիներու մէջ:

Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետետողականութիւն՝
անվճար:

Շաքարախտի քննութիւն:

Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար
սպասարկութիւն:

Տարեցներու 10% զեղչ:

Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր
ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները:

Walk - in Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները
տեսնել առանց ժամադրութեան:

**WALK-IN CLINIC
ONSITE**

416-331-9111

Դիմեցէք մեզի
եւ պիտի դառնաք մեր
մնայուն յաճախորդը

2030 Victoria Park Ave. (south of Ellesmere)

North York, ON M1R 1V2

Tel: 416-449-2040

Fax: 416-449-2048

Animating History: How the Zoryan Institute Brings Testimonies Of Genocide Survivors To Life

(TORONTO)- Can you imagine if you, as a kid, could see the animated story of your grandparents on screen? What if you could watch them recount their life story and learn more about who you are and where you come from? What if you could not only listen to the testimonies of Armenian genocide survivors, your grandparents or great-grandparents, from the survivors personally, but also watch the story in animation on screen?

The Zoryan Institute is working to make that a reality! The Institute, in partnership with BARS Media of Armenia, is converting its oral history accounts of the survivors of the Armenian genocide into animation. To illustrate the courageous and inspiring life story of one such survivor, Aurora Mardiganian's testimony will be the first to be made into an animated film, titled *Aurora's Sunrise*, to be shown worldwide some 100 years later since the first silent movie of 1919.

Aurora Mardiganian was one of the biggest celebrities of the Golden Age of silent film. She was a survivor of the 1915-1918 Armenian Genocide, a refugee turned actress, and the unlikely star of one of the highest grossing films of her time.

As described in her interview, three years after her escape from the Armenian Genocide, Aurora wrote the best-selling book, *Ravished Armenia*, in which she shared her harrowing experiences. A year later, she starred in a film adaptation of the book which became one of

the biggest blockbusters of the silent era. Aurora was also the face of an unparalleled humanitarian campaign for victims of the genocide that raised awareness and over \$30 million in 1919.

Along with breathtaking animation and recovered segments of Aurora's original silent film, *Aurora's Sunrise* resurrects her inspiring story of female empowerment. Aurora stands alongside figures such as Anne Frank, Malala Yousafzai, Nadia Murad as a champion of human dignity. She is not a victim but a hero—a fighter for justice and humanity.

Through this medium, future generations will be exposed to engaging and visceral adaptations of the Zoryan Institute's Oral History Archives. The Archive can be used to illustrate not only Aurora's story, but the thousands of hours of filmed interviews in the collection including the Institute's interview with non-Armenian survivors of the Armenian Genocide such as Eleanor Ussher-Baker.

Ussher-Baker was the daughter of the medical missionary, Clarence Ussher, who served as a doctor and missionary in Marsovan, Harput and Van from 1898 to 1915 and was a witness during the massacres of Van in 1915.

This project is a massive undertaking and still requires a great deal of time as well as human and financial resources. A project of this caliber and importance can cost upwards of \$1 million. *Aurora's Sunrise* has received

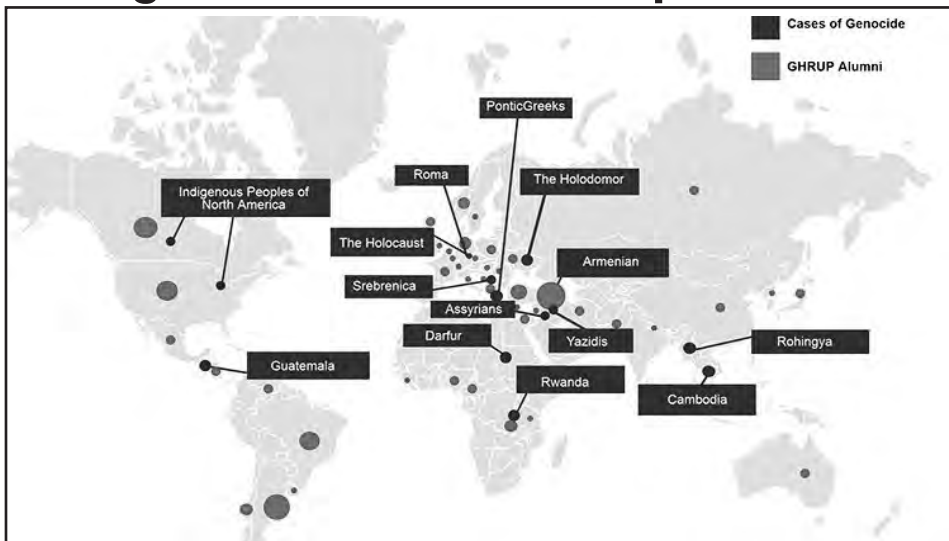
Aurora's Sunrise

a commitment from ZDF/ARTE, one of the biggest public broadcasters in Europe to include *Aurora's Sunrise* in one of the six spots on their channel dedicated to theatrically released documentaries. The film has also won support from Eurimages, "Best Pitch" at the Belgrade Women in Film's Film Festival and the "Best Project" award from the Armenia-Turkey Cinema Platform. The film is scheduled

to be premiered in 2020.

The Institute is especially excited about its Oral History archives and this initiative to convert Oral History testimonies, which the Institute has been preserving for the past three decades, into animated film. This will come to life through the artistic and cinematic talents of its partners at BARS Media in Armenia.

Zoryan Institute's University Program Develops A Global Network of Human Rights And Genocide Specialists

MAP -GHRUP countries and cases (The map above highlights the variety of cases covered in the course and the gray dots indicate the countries represented by GHRUP alumni (the larger the dot, the more students that have attended the course from these countries).

(TORONTO)- The Zoryan Institute's global network continues to grow as it welcomes new graduate-level students from 11 different countries to its 18th annual Genocide and Human Rights University Program at the University of Toronto in August 2019. Dr. Doris Bergen of the University of Toronto's Department of History has this to say about the program:

"As a professor at the University of Toronto, I'm especially proud that the GHRUP takes place on our campus. It's an honour to host distinguished scholars like Joyce Apsel, Bill Shabas, Jim Waller, and others to welcome the wonderful participants, many of whom are in Canada for the first time. Our university is enlivened by their presence. Over the years, I've recommended the program to many people, and every one of them has found it profoundly meaningful to be part of this dynamic group."

The Institute has partnered with reputable institutions such as the American University of Armenia, the University of São Paulo in Brazil, the Luisa Hairabedian Foundation in Argentina and the Armenian Genocide Museum-Institute in Armenia. These university relationships have led to ground-breaking publications, cutting-edge lectures,

conferences and symposia and long-term research projects that have helped to put the Institute's work on an international stage.

The GHRUP Program Director, Professor Roger W. Smith, had this to say when asked about the global reach of the course:

"... Genocide is not restricted to any people: the Armenian genocide was the first modern genocide of the 20th century in which a state turned against its own inhabitants, but there have many more examples around the world. Our assumption was in teaching our students from many different national ethnic, and religious groups, many of whom had experienced genocide, that genocide was a crime against humanity, not just committed against a particular people or group, but against all humans."

Since the program's inception, the GHRUP has had over 400 alumni graduate from the course from 45 countries, many of whom have become professors in some 31 countries. Other students have been active in their communities and in their schools across the globe. Over the years, the course has been taught by more than 50 faculty members from a variety of disciplines coming from several academic institutions worldwide.

Armenian Ambassador Presents Credentials To The Governor General

Armenia's Ambassador to Canada Anahit Harutyunyan with Governor General Julie Payette

Armenia's Ambassador to Canada Anahit Harutyunyan on July 9 presented her credentials to Governor General Julie Payette, the Armenian foreign ministry told Armenpress.

The Governor General of Canada congratulated the Ambassador on appointment and wished success in her important mission. Touching upon the warm friendly relations between Armenia and Canada, Julie Payette expressed hope that the Ambassador will bring her contribution to the strengthening and deepening of bilateral ties.

Ambassador Anahit Harutyunyan thanked the Governor General for the wishes and

assured that her activity is going to focus on deepening the bilateral relations and expanding the mutually beneficial cooperation.

The sides highly valued the role of the Canadian-Armenian community for the formation and development of the bilateral friendly ties.

Ambassador Harutyunyan reaffirmed the gratitude of the Armenian authorities and people for the recognition and condemnation of the Armenian Genocide by Canada's executive and legislative powers, as well as for declaring April 24 as Armenian Genocide Remembrance Day.

ԹՈՐՈՆՏՈՒՅԷ
T O R O N T O H V E

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոյայ» պարասխանապու չէ
իր էջերուն մէջ լոյս փետած ծանուցումներու բովանդակութեան:
Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու գրութիւնները
ենթակայ են որոշ խմբագրումի:

The Aurora Humanitarian Initiative Launches The #AraratChallenge, A Global Crowdfunding Campaign

The Aurora Humanitarian Initiative has announced the #AraratChallenge, a new crowdfunding campaign aimed at supporting those in urgent need of basic humanitarian aid around the world.

The #AraratChallenge is a video-based crowdfunding campaign set to increase the impact and reach of the Aurora Humanitarian Initiative, whose projects combat poverty, improve healthcare and provide education to those in need. This call-to-donate seeks to inspire and engage people to embrace Aurora's mission of empowering successive generations of humanitarians.

At the core of the campaign is Mount Ararat, a universal symbol of renewal and second chances. Just as the 100,000 Armenian orphans that survived the Genocide had a chance to start a new life, the #AraratChallenge provides an exceptional opportunity for everyone to join this movement and give a second chance to those who need it most.

"Mount Ararat is the biblical mountain where Noah's ark is said to have landed and a crucial part of the story about humanity's second chance. As we know, a century ago our ancestors were also given a second

chance to survive the Armenian Genocide. Many people, including my grandfather, owed their survival to the generosity of others. One hundred years later, we founded the Aurora Humanitarian Initiative and the Aurora Prize for Awakening Humanity on behalf of the survivors and in gratitude to their saviors. We

are committed to giving a second chance to those who are in need today. The #AraratChallenge is a unique opportunity to continue the cycle of Gratitude in Action together," said Noubar Afeyan, Co-Founder of the Aurora Humanitarian Initiative.

The Aurora Humanitarian Initiative kicks

off the #AraratChallenge crowdfunding campaign on July 19, 2019, inviting people from all over the world to take part in this movement and donate any sum, even \$1 per month, to give a second chance to the vulnerable and destitute. All funds received in the form of donations will be directed to the Aurora Humanitarian Initiative's programs that directly benefit those in need.

"Everyone deserves a second chance, and the #AraratChallenge is a call to help us give that chance to people around the world. I myself and many other Armenians are alive today only because some courageous and compassionate people saved our grandparents one hundred years ago. Today, we continue to see victims of violence, war and genocide around the world. Most often, children are the first victims of these heinous atrocities. And just as we sought help a century ago, today we can be those that help; we can make a difference. Today, we are fortunate to have a turn at making the world a safer place for the generations to come. Join the #AraratChallenge and put your Gratitude into Action," said Ruben Vardanyan, Co-Founder of the Aurora Humanitarian Initiative.

NSW Premier Hopes Australia Will Recognize Armenian Genocide In Near Future - Interview

Interview by Norayr Shoghikyan

Premier of New South Wales, Australia, Gladys Berejiklian is in Armenia for already the fourth time. This time she pays a private visit, but meetings were already held with Armenia's President and Prime Minister.

Berejiklian gave an interview to "Armenpress" talking about the future programs, the Armenian community of New South Wales, the recognition of the Armenian Genocide and other topics.

-Mrs. Berejiklian, as a result of elections held in New South Wales on March 23, 2019, you become the first female and ethnic Armenian Premier of NSW. NSW exceeds Armenia with its size and number of population for several times, as well as exceeds a number of leading countries with its economy. What cooperation prospects do you see with Armenia? Are there any mutual partnership programs which you already discussed with the Armenian President or the PM?

-The programs are very broad, but I hope we will be able to establish strong ties at the official level in the future, because at a non-official level our hearts are very close. The Armenian community of New South Wales is very powerful. The members of the community always want not only to visit Armenia, but also be useful for the country. We have thoroughly discussed the issue of deepening the relations at an officials level both with the PM and the President, and I hope that we will be able to give an official status to our relations in the future.

-You visited Armenia also in 2013 with the delegation of Austrian politicians. Six years have passed since that visit, what change do you see in Armenia and what are your impressions today?

-This is the first time I am visiting Armenia as a PM, but, in general, this is my 4th visit. I have relatives here and always try to visit Armenia. I saw a lot of changes in Armenia. I think the people here are more optimistic, full of hope about the future, construction is developing, but there are some issues which need to be solved in the future. But I am

optimistic about Armenia and feel that the Diaspora-Armenians always stand together with Armenia.

-What impressed you most in Armenia? And what can attract NSW tourists to visit Armenia?

-I think Armenia's history, beautiful sites can be attractive. Armenia should show its wealth in a better way, especially the monuments with a historical value. For instance, if the western world is informed that there are churches here dating back to the 4th-5th centuries, they will be interested in visiting here.

-Last time you also visited Artsakh. Are you planning a similar visit this time?

-Unfortunately no. This time the visit is very short, I came here for a week to attend a wedding. But I will visit Artsakh in the future, I have been there for two times and always urge my friends to visit there. Another group of Australian lawmakers will visit Armenia in the near future, and I hope they will visit Artsakh as well.

-You proudly state that you are the granddaughter of a family who survived the 1915 Armenian Genocide. During your activities you repeatedly called on the Australian authorities to recognize the Armenian Genocide. What do you think when Australia will recognize the Armenian Genocide, what are the possibilities for that and what actions do you take on this direction?

-It's already 20 years New South Wales has recognized the Armenian Genocide and is recognizing the independence of Artsakh. We hope that Australia will also recognize, if Germany and some countries can recognize, and I always raise this issue among my parliamentary friends. I hope Australia will recognize the Armenian Genocide in the near future.

-What will be your advice to Armenians living in Diaspora who are just starting their activities in politics?

-Two things have always helped me, the belief and diligence. If you work hard, you can

Gladys Berejiklian

do everything. I'm always asked what is the secret, I say there is no secret. You need to work day and night and should always be optimistic, these two things are very important.

-Do you have any plans and goals to occupy higher positions in the future?

-No, my position as PM is enough. But 17 years ago when I was elected as member of parliament, I didn't imagine that one day I will become a premier. But gradually when you are recording one success, you understand that you can achieve another as well. Thus, I achieved this position in that way.

		<h1>Dr. Raffi Aynaciyan</h1> <p>braces for children and adults</p>		<p>D.D.S., M.C.I.D., F.R.C.D.(C)</p> <h2>Orthodontist</h2>
		<p>Richmond Hill (Hillcrest Mall): 9350 Yonge Street, Suite 216 905-884-4161</p>		<p>North York: 3333 Bayview Avenue, Suite 203 416-221-0660</p>
<p>Downtown Toronto: 11 King Street West, Suite C115 416-363-3018</p>		<p>Ara Graphics</p>		

First-Ever International Forestry Summit Heading To Yerevan

Armenia Tree Project (ATP) and the American University of Armenia (AUA) Acopian Center for the Environment announced plans for an upcoming conference which will bring global leaders in forest conservation and restoration to Yerevan, Armenia this October.

Forest Summit: Global Action and Armenia will be held from October 20 to 23 at the AUA and will feature three days of discussion and collaborative dialogue on the conservation and reforestation efforts much needed in countries across the world.

The inaugural conference will showcase successful conservation and reforestation projects and their respective champions, bringing together the world's best minds to collaborate on effective practices and industry innovations that help save trees and forests around the globe.

ATP has helped protect Armenia's environment, empower its citizens, and invigorate local economies since its establishment in 1994. Since the group's inception, more than 5.7 million trees have been planted across the country and hundreds of jobs have been created through tree-related programming.

"While we are very proud of our work in Armenia over the past 25 years, we recognize that our next 25 years are equally important," says Jeanmarie Papelian, ATP's Executive Director. "This summit with reforestation leaders from around the world will provide us the platform to share our best practices, learn from other nations and continue to make the planet a more verdant place."

The October conference will provide a first-hand look at the success of reforestation

Forest in Lori, photo by Jason Sohigian

accomplished to date and the work that lies ahead in Armenia and other countries around the world. While success stories like the one in Armenia are gradually becoming more universal, efforts must be sustained to combat deforestation that continues to plague so many areas globally. The conference will offer sightseeing tours to Dilijan National Forest and ATP's Mirak Family Reforestation Nursery in Margahovit Village, where attendees can observe reforestation work in action.

"There have been many conservation and restoration initiatives in Armenia and the wider region for decades, and this Summit will enable us to review this experience, learn from mistakes and successes and plan for the future," says Alen Amirkhanian, Director of the AUA Acopian Center for the Environment.

"The AUA Acopian Center has been on the forefront of organizing such policy discussions and debates. The Summit is an example of our deep commitment to open and multi-stakeholder deliberations on critical environmental issues."

Further details on speakers and programming will be announced in the weeks ahead. In addition to hosting the conference in October, ATP will celebrate the planting of its six millionth tree in Armenia this fall. The AUA Acopian Center for the Environment, a research center of the American University of Armenia (AUA), promotes the protection and restoration of the natural environment through research, education, and community outreach. The AUA Acopian Center's focus areas include sustainable natural resource

management, biodiversity and conservation, greening the built environment, clean energy, and energy efficiency, as well as information technology and the environment. Founded in 1991, the American University of Armenia (AUA) is a private, independent university located in Yerevan, Armenia, and affiliated with the University of California. AUA provides a global education in Armenia and the region, offering high-quality graduate and undergraduate studies, encouraging civic engagement, and promoting public service and democratic values.

Armenia Tree Project (ATP), a non-profit program based in Woburn and Yerevan, conducts vitally important environmental projects in Armenia's cities and villages. Since 1994, ATP has made enormous strides in combating desertification in the biologically diverse but threatened Caucasus region. More than 5,700,000 trees have been planted and restored, and hundreds of jobs have been created for Armenians in seasonal tree-related programs. ATP works to further Armenia's economic and social development by mobilizing resources to fund reforestation. These vital new trees provide food, wood, environmental benefits, and opportunities for economic growth. ATP has a full time staff of over 80 in Armenia. The Yerevan office manages four state-of-the-art tree nurseries and two environmental education centers, partners with villagers to create tree-based micro-enterprise opportunities, creates urban green belts for public use, restores degraded forest lands, and employs hundreds of part-time workers to plant new forests.

Another Armenia-Karabakh Highway Planned

(RFERL)- Armenia and Nagorno-Karabakh have agreed to build a third highway connecting them, a senior Armenian official announced on July 24.

Armen Grigorian, the secretary of Armenia's Security Council, said the issue was high on the agenda of his "very productive" talks with Karabakh leaders held in Stepanakert last week.

"As a result of preliminary discussions, we are planning to build a 150-kilometer road in 2020," Grigorian told RFE/RL's Armenian service. "A decision has already been made."

"I hope that before the end of this year we will finish these discussions and have a roadmap on how we are going to build that road," he said.

Armenia and Karabakh are already connected by two highways passing through former Azerbaijani districts that were occupied by Karabakh Armenian forces during the 1991-1994 war.

One of them stretches for more than 80

kilometers from the Karabakh capital Stepanakert to the southeastern Armenian town of Goris. It was built in 1997 with the financial assistance of the Armenian Diaspora and the late U.S.-Armenian billionaire Kirk Kerkorian in particular.

The other, 115-kilometer -long road runs from the northern Karabakh town of Martakert to Vartenis in eastern Armenia. It was inaugurated in 2017 following a \$36 million reconstruction mostly financed by the Armenian and Karabakh governments.

The Vartenis-Martakert road has not only shortened travel time between Yerevan and northern Karabakh but also brought more tourists to the area which is home to two medieval Armenian monasteries.

Grigorian said the third road will link Kapan, the administrative center of Armenia's Syunik province bordering Iran, to Karabakh's southern Hadrut district. He said it will boost Karabakh's security and create new "economic opportunities" for the Armenian-populated

Cars on a newly constructed highway connecting Karabakh to Armenia

territory.

The Armenian official did not specify the cost of the project. He said only that the

authorities in Yerevan and Stepanakert will have no trouble raising funds for its implementation.

Your Most Reliable Transportation Partner To/From Armenia & Worldwide

- Ocean, Air & Land Int'l Transportation
- Door to Door Services Available
- 20', 40', LCL and Break-Bulk
- Insurance Coverage
- Export Documentation, Letters of Credit Handling and Banking Negotiations
- Dedicated Agency Network Worldwide

METRAS

**SHIPPING &
FORWARDING INC.**

2175 Sheppard Ave. E.
Suite 215 Toronto ON, M2J 1W8

Tel.: 416-497-0377

Fax: 416-497-0783

info@metrasshipping.com

www.metrasshipping.com

Armenia's Iconic Lake On Verge Of Destruction, Environmentalists Warn

Over the past several days Lake Sevan has turned an alarming shade of green. The algae bloom is a symptom of the dire, complex ecological situation around the country's biggest body of water.

By: Ani Mejlumyan

(Eurasianet)- Satellite images of Lake Sevan, published by Armenia's Environment Ministry, show a significant algae bloom. (photo: Facebook, Armenian Environment Ministry)

Armenia's iconic Lake Sevan has turned an alarming shade of green in recent days, spurring a nationwide debate about how to save the country's scenic jewel and major water source.

The algae bloom was first reported in late June, the latest recurrence of a problem that has existed since the 1960s. Heavy use of the lake's water for irrigation has caused its level to drop, and overfishing and sewage dumped into the lake have further degraded the water quality.

But in the last several years, the problem has accelerated and many

scientists fear that the lake may be on the verge of dying.

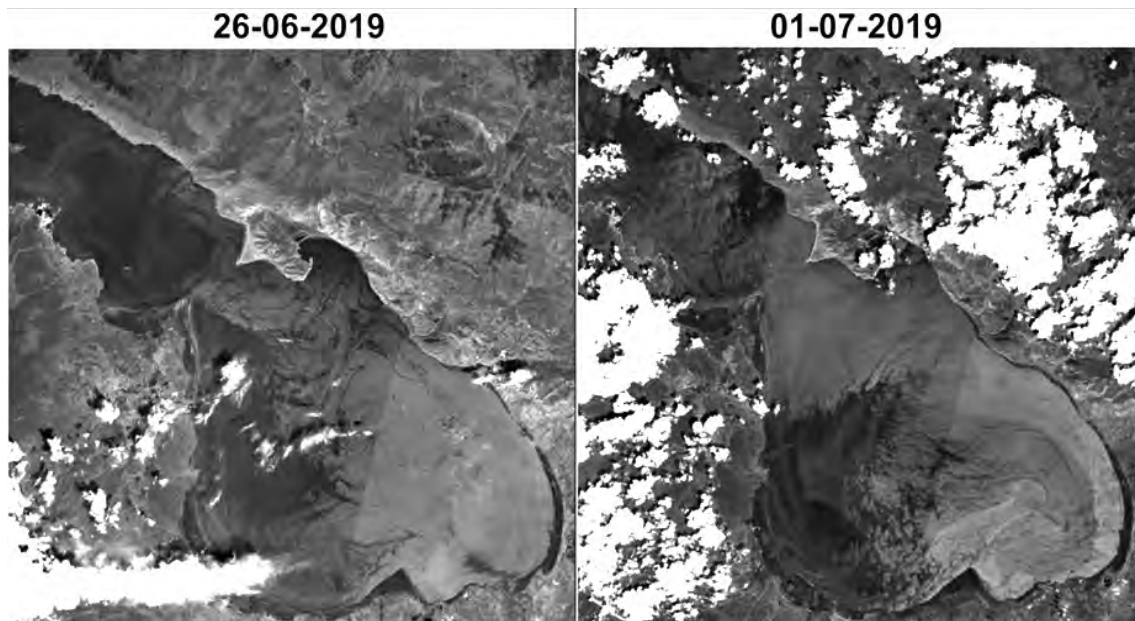
"We are still destroying Lake Sevan through our thoughtless actions," environmentalist Karine Danielyan told a press conference on July 8.

Danielyan said that environmentalists had warned the government "months ago" about the dire situation around Sevan, but that they did not take action. "No one was interested," she said. "We do not see a systematic strategy toward solving any problem in the country, especially ecological ones."

The Ministry of Environment has been calling attention to the problem and claims to be working on a solution. On July 4 the ministry shared satellite photos on its Facebook page of a dramatic greening of the lake over just several days at the end of June. The ministry said it was trying to reduce the amount of water taken from the lake for irrigation, and that it was working with German scientists to study the problem. It noted that the European Union had given Armenia a five million Euro grant to address the problem.

While on a tour around the region, EU President Donald Tusk was in Yerevan on July 10 and visited Sevan along with Prime Minister Nikol Pashinyan.

Environment Minister Erik Grigoryan, speaking on July 4, said that the water would begin to clear up within 7-10 days. An RFE/RL

Satellite images of Lake Sevan, published by Armenia's Environment Ministry, show a significant algae bloom. (photo: Facebook, Armenian Environment Ministry)

dispatch from the lake on July 10 reported that the situation was "slowly" improving.

The head of the State Water Commission, Vardan Melkonyan, told reporters that the amount of water being taken out of the lake for irrigation has substantially declined: 29 million cubic meters so far this year, compared with 43.5 million cubic meters in the same period last year.

Grigoryan also said that global climate change was causing similar problems in other bodies of water, like the Black Sea and Russia's Lake Baikal. The government's initiatives should cause the lake's level to rise

six meters, solving the problem, he said.

But many were critical of Grigoryan's efforts. "If we don't see a change in the Sevan issue in the next five days, the minister of environmental destruction should resign," wrote activist Arman Gharibyan on his Facebook page.

A former head of Armenia's environmental inspection body has alleged corruption around environmental management of the lake. Artur Grigoryan, who was hired by Pashinyan last June, said that he informed the prime minister in January about large-scale illegal fishing operations in Sevan, in a July

9 Facebook post. Grigoryan also posted photos of canned whitefish that he said were illegally fished from Sevan.

Grigoryan said the issue was discussed at a meeting of the government and that Pashinyan "angrily" demanded that regional authorities and police deal with the situation. But Grigoryan said that he was fired shortly thereafter, while Pashinyan was at the World Economic Forum in Davos, Switzerland. And the thorough inspections that were promised around Sevan never happened, he wrote.

Armenia Introduces Tougher Penalties For Illegal Logging

RFE/RL)- The upcoming entry into force of a bill criminalizing illegal logging in Armenia will put the government in a much stronger position to stop the country's deforestation, Environment Protection Minister Erik Grigorian said.

Armenian law has until now envisaged only fines for the practice that has been widespread since the 1990s. A package of amendments to the criminal and administrative codes unanimously passed by the National Assembly earlier this month made it a crime punishable by two years in prison in cases where damage caused to forests exceeds 100,000 drams (\$210).

Individuals illegally cutting a smaller number of trees for a second time will also face imprisonment. In addition, the amendments, which will take effect next week, will introduce criminal liability for "collective logging" not authorized by relevant authorities.

"This will have a substantial impact on illegal logging and we will see in the coming year how many people stop using wood as a source of heating," Grigorian told RFE/RL's Armenian service. He predicted that firewood will become much more expensive than it is now.

"The existing legal rules have left many loopholes for people to periodically cut trees and get away with that," argued the minister.

Nazeli Vartanian, who runs the non-governmental organization Forests of Armenia,

disagreed, saying that many poor residents of small towns and villages located near forests have not been able pay the existing fines. This has not prevented them from cutting trees on a regular basis, Vartanian said. She suggested that they will ignore or revolt against the heavier penalties.

Grigorian countered that poverty cannot be an excuse for not punishing such people. He also argued that much of the illegal logging in Armenia has been done by organized groups linked to the underworld or corrupt government and security officials.

In its drive to protect the country's endangered forests, the minister went on, the government will not only enforce the new penalties but also deploy more forest guards and step up logging inspections.

Government efforts to curb logging have already met with fierce resistance in the northern Tavush province.

Hundreds of local residents rallied and blocked a major highway there last week in protest against the crackdown. More than a dozen of them were arrested after clashing with riot police.

Following the unrest, Prime Minister Nikol Pashinyan ruled out any concessions to "the organizers of illegal logging" and pledged to end the practice "in the most resolute manner."

Grigorian acknowledged that the crackdown could spark more protests in this or other parts of Armenia.

The Shikahogh forest preserve in Syunik province, September 4, 2018

Environment Protection Minister Erik Grigorian, Yerevan, July 23, 2019

Border Village Relishes Lull In Armenia-Azerbaijan Conflict

“Over the last year, it’s gotten much better... I don’t remember a length of time so quiet for so long since the ceasefire in 1994.”

By: Joshua Kucera

In 2016, during what became known as the “four-day war” between Armenia and Azerbaijan, Sonia Matinyan’s pregnant daughter-in-law fell ill. Her son bundled his wife into their car and started driving up the rutted road out of the village to take her to a doctor. But the village, Berkaber, sits directly on Armenia’s border with Azerbaijan, and Azerbaijani positions fired on the road as the family was driving. They weren’t hit, but the close call was so frightening that, Matinyan says, her daughter-in-law had a miscarriage. “After that, my son moved to Yerevan,” she said.

For residents of border villages like Berkaber, regular exchanges of fire had become a common, if never comfortable, experience. Matinyan’s house, on a hillside from which Azerbaijani territory is easily visible, has collected several bullet holes over the years.

But lately, she and other Berkaber residents say, the firing has stopped. “Now it’s peaceful, they don’t shoot,” she said. “When that new president came in, they stopped shooting.”

Matinyan was referring to Prime Minister Nikol Pashinyan, who came to power last spring. While there hadn’t been a serious shooting in Berkaber for more than a year before that, since January 2017, many in the village still attribute the longevity of the peaceful spell to his arrival.

“No one knows” why the firing has stopped, Berkaber’s mayor, Argam Arzumanyan, told Eurasianet. “It was after the revolution. Maybe Azerbaijan changed something, maybe it’s connected with politics, maybe people just got tired of war.”

In any case, he said, “over the last year, it’s gotten much better... I don’t remember a length of time so quiet for so long since the ceasefire in 1994.”

A quarter century after their bloody war over the territory of Nagorno-Karabakh as the Soviet Union collapsed, Armenian and Azerbaijani forces continue to face off against one another across several different front lines. Here, in the northern Armenian province of Tavush, there is an international border with Azerbaijan. In southwestern Armenia there is another international border with the

Map of Berkaber

Berkaber. Across the water is a small slice of Armenian territory that has been controlled by Azerbaijan since the war in the early 1990s. (photos Joshua Kucera)

Azerbaijani exclave of Nakhchivan. And surrounding the territory of Nagorno-Karabakh, controlled by Armenian forces since the 1994 ceasefire, is the most heavily militarized front line between the two sides, which saw heavy fighting in the 2016 war.

Ceasefire violations along the various front lines are difficult to measure, as there is no independent monitoring. But by all accounts violence between the two sides did decrease substantially last year, in particular after Pashinyan met Azerbaijan President Ilham Aliyev in September and agreed to set up an operational hotline on which the two sides could talk military issues.

“The two leaders have talked about it and I think they came to some terms to keep the ceasefire permanently,” said Bishop Bagrat

Galstanyan, the primate of the Tavush diocese who has carried out a variety of social ministries in border villages like Berkaber. “Probably it has to do with the fact that they are talking and negotiating and proposing some ideas. We can’t definitely say but over the last year, since the Velvet Revolution, it has deepened. ... It’s obvious that that’s the fact,” he told Eurasianet.

The Azerbaijan Ministry of Defense and the Nagorno-Karabakh armed forces regularly publish statistics about ceasefire violations; while these figures are widely regarded as fictitious on both sides, they both did decrease dramatically after the September meeting.

In recent weeks the rate of ceasefire violations has risen again around Nagorno-Karabakh and, to a lesser extent, Nakhchivan.

But this part of the border has remained calm. (Both the Armenian and the Azerbaijani defense ministries declined to comment for this article.)

The Azerbaijani villages on the other side of the border are tightly controlled, and outsiders who want to visit have to apply for special permission that takes months even in the case it is granted. In Armenia, by contrast, the border villages are being turned into a tourist attraction of sorts.

High on a hilltop in Berkaber sits the Extreme Café, covered in colorful murals and featuring a deck where patrons can enjoy drinks and snacks overlooking Azerbaijani territory. The café was opened in April by a local group, called Berkaber NGO, and is aimed at serving tourists – mainly from Armenia’s worldwide diaspora – who come to visit the village.

“The café is to get visitors to come and see the border and to see what border villagers’ life looks like,” said George Tabakyan, one of the officers of Berkaber NGO and a Lebanese Armenian repatriate who bought a house in the village and lives there two days a week. “Everything we’re doing is to reaffirm that nobody is leaving that land.”

The cafe sells a selection of locally made handicrafts and treats, and one of its unique attractions is military-style body armor that tourists can try on. “It’s the idea of experiencing the uniform,” Tabakyan said. “The conflict obviously is not over yet Our village is under their fire and their village is under our fire.”

Another affiliated NGO, Sahman (“Border”), has set up some small enterprises for village residents to make a living. Matinyan runs a small textile enterprise out of her house making T-shirts and uniforms and her first sewing machines were provided by Sahman. The organization also set up greenhouses for other residents. “If it weren’t for them, there would be nothing here for young people to do,” Matinyan said. “The homeland starts at the border, and if people don’t have work, how can they live on the border?”

Still, Matinyan hopes that the situation can somehow return to the way it was before the conflict started. She recalled that there were 20 Azerbaijani families at her wedding in Berkaber. “We were very, very close. They would bring us fruit, watermelon, cherries, a lot. And we would give them pork!” she said with a laugh. “We lived very well together. It’s not just me, but the whole village wants it to be like it was then. They’re simple people like us.”

Joshua Kucera is the Turkey/Caucasus editor at Eurasianet, and author of *The Bug Pit*.

Armenia’s Officially Registered Crime Rate Rising

The the entrance to a bank in Yerevan is cordoned off by police after an attempted robbery, May 3, 2018.

(RFE/RL)- The number of various crimes committed and officially registered in Armenia continued to grow in the first half of this year,

a senior police official said.

The chief of the Armenian police staff, Colonel Armen Ghukasian, said law-

enforcement authorities recorded 12,225 crimes in this period, up by 9 percent from January-June 2018. Burglaries and thefts accounted for the bulk of this increase, he told reporters.

The police reported an 11 percent rise in crimes last year. The chief of the national police service, Valeri Osipian said in November that many crimes were underreported under his predecessors. Besides, he said, victims of petty crimes are now less reluctant to report them because of greater public trust in the police.

Ghukasian echoed that statement when he commented on the reasons for the increased crime rate at a joint news conference with Osipian. He argued that the number of crime reports submitted by Armenians to police stations across the country rose by more than 16 percent in the first half of 2019.

In Ghukasian’s words, a general amnesty declared by the Armenian authorities in

October also had “some impact” on crime statistics.

The amnesty led to the early release from prison of some 650 convicts. In Ghukasian’s words, 88 of them have been arrested again for committing more offenses.

“We can presume that the individuals freed under the amnesty may have also committed other crimes that have not yet been solved,” added the police official.

Osipian noted, for his part, that since January 2018 more than a thousand other convicts have been freed because of completing their prison sentences or being granted parole.

Critics of the current government say that the police have been softer on crime after the 2018 “Velvet Revolution.”

Osipian has repeatedly dismissed such claims. He again stated on Wednesday that he has practically eliminated corruption in the police ranks since taking office in May 2018.

Canadian Artist Teams Up With PATMI NGO To Brighten Up Armenian Village Of Meghradzor

By: Harout Manougian

A Canadian street artist, who goes by the name of Sloast, finished a week-long visit to the Armenian village of Meghradzor in the Kotayk region. Sloast is not Armenian but was invited by the PATMI Cultural NGO as part of their program to preserve Meghradzor's cultural heritage.

PATMI was cofounded in 2018 by Meghradzor native Naira Harutyunyan and Belgian-Armenian Sarine Arslanian. Their mission is to record the oral stories of rural Armenia and transmit them to the next generation visually with painted murals. In doing so, they aim to strengthen the bond between people and village while also creating new economic opportunities by attracting tourism.

For example, the first of two murals painted by Sloast in July depicts a cyclops standing over the mountains. Most of Meghradzor's 2000 inhabitants can trace their roots to ancestors who left the Bayazit region of the Ottoman Empire, following retreating Russian soldiers during the Russo-Turkish War of 1829. However, ruins of a fortress on a nearby mountainside date back much earlier. According to local legend, the rocks used to build the fortress were too heavy to have been placed there by humans. Instead, village elders tell a tale of how a prehistoric race of cyclops giants were the original settlers of the area.

Sloast's second mural memorializes Arevik Gevorgyan, the first Meghradzor native interviewed by PATMI. Though Arevik passed away in June after a long fulfilling life, the painting pays tribute to a story from her youth when a relative, who was battling an unknown sickness, climbed up to a monastery praying to be cured and washed himself with the rain runoff dripping off the roof of the church. Spoiler alert: He was cured. The meaning of

the mural goes one step further, encouraging young people to learn from their grandparents about the wild plants that grow around them and their healing properties. Indeed, in our short walk up a hillside, we encountered St. John's Wort and chamomile flowers.

Sloast grew up in Toronto and attended the French Immersion program at Lawrence Park Collegiate Institute. Her love of art started at a very young with encouragement from her father, a lawyer with his own basement art studio. She went on to study Art History at McGill University and settled in Montreal after graduation, where she joined the local art scene and developed her own style. This September, she will start a new Master in Fine Arts program at NYU in Art Education and Community Practice. One of her inspirations is to provide the same freedom for young people to express themselves through art that was so important to her growing up.

During her seven days in Meghradzor, Sloast also taught local children aged 9 to 13 as part of PATMI's summer camp program. She helped them get over their initial self-consciousness and just enjoy the process of sketching and doodling, without feeling that they would be evaluated by others. They got to post their work on a different wall of the same one-room table tennis club that hosts the cyclops mural and PATMI's first project, a mural of Nazan Tatik, who was an orphan brought to Meghradzor by an Armenian soldier after the Battle of Sartarapat.

The children, who can now name all the colours in English, were sad to see Sloast leave. She does hope to return one day to walk the trail that PATMI is developing from mural to mural.

The plan is for the paintings to also get a scannable QR code that visitors can use to learn more about the stories that inspired the art.

Canadian Artist teams up with PATMI NGO to brighten up Armenian village of Meghradzor.

Sloast with one of her murals

Zucklight: Armenian Engineers Developing Prototype For Zuckerberg's Sleep Box

Zuckerberg's sleep box

(CNBC, Armradio),- A team of Armenian engineers and builders have developed a prototype for Zuckerberg's sleep box and launched a Kickstarter campaign to fund the

production in June.

Facebook CEO Mark Zuckerberg threw out the idea for a business in April.

Mark Zuckerberg CEO shared that he

built his wife, Priscilla Chan, a device he called a "sleep box," a wooden box that sits on the bedside table and emits a soft light between the hours of 6 a.m. and 7 a.m., when it's time to go get their kids. That way Chan doesn't have to constantly wake up and check the time on her phone.

Zuckerberg said "a bunch" of his friends seemed interested in having one, so he posted his creation on Facebook "in case another entrepreneur wants to run with this and build sleep boxes for more people," he said.

By May 18, Armenian engineer Greg Hovannisyan had a prototype, on June 13 he launched the Kickstarter campaign and with 27 days left it has already raised \$108,000, more than 21 times its \$5,000 goal.

Hovannisyan and the founding team are Armenian, so the device dubbed Zucklight is being developed by team of engineers in Armenia. The company's headquarters, meanwhile, are in New Jersey.

Early bird pricing for the basic Zucklight is \$29, which is more than half off the expected \$60 retail price, according to the Kickstarter campaign.

Early bird pricing for the Zucklight Plus, which includes wireless charging, is \$39, which is more than half off the expected retail price of \$80.

The Zucklight Pro, which has wireless as well as environmental sensors to measure the level of humidity, carbon dioxide and temperature in the room as well as alerts, is available to early bird backers for \$47 and is expected to retail at \$100.

Alexis Ohanian To Moderate Panel At WCIT 2019 In Yerevan

Alexis Ohanian

The Reddit and Initialized Capital co-founder Alexis Ohanian will moderate a panel at the World Congress on Information Technology (WCIT 2019) which will take place in Yerevan, Armenia, on October 6-9.

"Great news to brighten up your week! Alexis Ohanian Sr., co-founder of Reddit and Initialized Capital, is going to moderate a panel discussion during WCIT2019. Alexis now helps pave the path for brand new startups with fresh ideas", the WCIT 2019 said on Facebook.

WCIT is the signature event of the World Information Technology & Services Alliance (WITSA), a consortium of ICT associations from 83 countries, representing 90% of the industry.

For 40 years, technology leaders—CEOs and investors, policymakers and government officials, academics and technologists—have joined in this annual event to discuss the state of the industry, where it is headed and what it means for our future.

The Congress will be held in Yerevan, Armenia from October 6 to 9 and will include sessions on topics ranging from artificial intelligence, virtual reality, and smart cities to cybersecurity, climate change, and more.

Hamazkayin Artlinks 2019: Where Art And Authenticity Create A New Armenian Experience

By Lilly Torosyan

It's hard to believe that there ever was a time when the Hamazkayin ArtLinks retreat program didn't exist. Since 2015, for just three whirlwind (some would say, sleepless) summer days, dozens of young Armenians from across the U.S. and Canada flock to a secluded location in North America to immerse themselves in all things art, culture, identity, music, literature, poetry, dance, song, and any other creative outlet you could think of.

The program, organized by the Hamazkayin Western Region, Eastern Region, and Canada Regional Boards, aims to foster interest in the fields mentioned above for the next generation of Diasporan Armenians, as well as to encourage said group to lend their voices, bodies, and minds towards the creation of a new Diasporan Armenian experience. Established leaders in these fields lead interactive workshops on various topics and themes regarding Armenian art, culture, and identity. The result is nothing short of extraordinary.

This year, the fifth installment of the program was held at a retreat center in the quiet forested town of Paris (not that Paris), an hour outside of Toronto, Canada, from June 20 to 23. On the schedule was a discussion on Armenian genealogy with one of the foremost experts in this field, George Aghjayan; a creative writing workshop with Harvard University lecturer, Dr. Lisa Gulesserian; a music session with pianist and music director Anna Mikaelian; a film workshop with Academy Award-nominated director Atom Egoyan; and a dialogue on Armenian identity with scholar and educator Dr. Viken Tufenkjian.

Though the age range for participants is officially listed as 21 to 35, this year's participants skewed a little on the older side, with most in their mid-to-late 20s. This fact, in and of itself, is not so important until you hear them rattle off their vocations: independent filmmakers, designers, musicians, voice actors, makeup artists, comedy screenwriters—the caliber of this year's list was so incredible, that pretty much all of the participants could have also served as workshop leaders.

And that is the point. ArtLinks program director, Dr. Khatchig Mouradian, has repeatedly said that the structural nature of ArtLinks is horizontal, not vertical. The word "lecture" is nowhere to be heard at any point throughout the weekend. Workshop leaders engage with participants in a relaxed, informal way, and most of them spend the entire weekend at the retreat with the group, discussing, bonding, playing, and jamming at all hours of the day (and often, into the late night).

The weekend program began early, on Thursday evening. Admittedly, my friend and fellow four-time ArtLinks alum, Helena Bardakjian, and I strolled into the retreat center quite late, missing the formal introductions. Perhaps it was for the best since everyone had already done the tough task of breaking the proverbial ice. We were greeted with cheers by fresh and familiar faces alike; all were gathered around the couches in the entrance hall, drinking and chatting like close buds. ArtLinks had begun.

Day One: Growing through Art

The next morning, Dr. Mouradian kicked off the official start of the program by introducing George Aghjayan, the Director of the Armenian Historical Archives and an expert in the demographics and geography of Western Armenia. His passion project has been to educate other Armenians on modern genealogy and DNA testing so that they, too, can find their lost branches and repair their

family trees. In the days leading up to ArtLinks, he generously offered to do some research for others, and he went over some of his findings during the workshop.

When the conversation turned to Hidden Armenians—Armenians who were "left behind" during the Genocide and forcibly converted to Islam—Aghjayan got emotional. Looking around the room, one could feel the weight of his words seeping into the hearts of these young Armenians, who realized—in that moment—that all that separated them from those "strangers" was a momentary fluke in history—that they, too, could have been among the "hidden."

During the lunch break, participants, lecturers, and organizers mixed and mingled, chatting about the morning's workshop and, like a family tree, different conversations sprouted as offshoots. The workshops then continued with Dr. Gulesserian. For the past

pushed the boundaries of the cultural and societal norms of his time. The symbolism of selecting the works of a man who challenged dogma and feudalism did not evade our group. After some fun exercises of decoding and analyzing existing hayrens, then putting together one as a group, the tension in the room eased. Just as we were getting comfortable, our leader told us that during tomorrow's session, we will all compose our own hayrens (in whichever language we feel most comfortable) and present them to our peers. Anxiety levels shot back up.

After a short break, the program resumed outside, with Anna Mikaelian, founder and executive director of Armenia's Nexus Center for the Arts, which provides all children—regardless of background or socio-economic status—a quality musical education. Our group formed a wide circle and, handed nothing but a few makeshift instruments, began to create

were given 15 minutes to compose our masterpieces, and then received feedback on them from our small groups of three; ultimately, though, the exercise was a solo activity.

After immersing ourselves in the "ego," we shifted gears with the second music workshop. Mikaelian announced that we would be recording an improvisational song—as a group. But participants struggled to find the rhythm and "harmony" their leader was searching. By the end, it seemed like everyone had given up trying.

The truest skill—some would say "gift"—of an artist is the act of listening. Writers, musicians, dancers: they all observe and listen. To other voices, bodies, and words. To their own voices, bodies, and words. Judgment, insecurity, and hesitation have no space in this equation. Perhaps the true lesson of both activities was to get us out of our own heads and just listen to the voices around us and within us.

Unfortunately, due to a family death, Atom Egoyan and his wife, actress Arsinee Khanjian, were not able to make it to the ArtLinks program. However, their time slot was not wasted. Everyone filled it with something that brought them joy—some played soccer and frisbee outside, others went for a hike on the picturesque trail that cut through our retreat center, one group chose to cool down in the swimming pool on site, and a few others elected to resume the morning's music session.

What ensued was a three-hour non-stop musical journey, where Armenian folk tunes like "Sarerı Hovın Mernem" and "Garun A" by Komitas served as the seeds for an improvisational journey that crossed genres and that pesky, ever-present mental barrier. By the end of it, nearly everyone was in tears. Anxiety washed away, and out came our truest selves. What the morning's session failed to do, this one made up for—and then some.

In the evening, many participants gathered in the entrance hall to watch one of Egoyan's films, "Calendar", which was shot in newly-independent Armenia, in 1992. After the screening, a lively discussion developed about the various themes presented by Viken Tufenkjian, especially the concept of identity, which the main character struggled with deeply. One of the ArtLinks organizers from Montreal, Salpy Markarian, shared an anecdote of how she accompanied photographer Norayr Kasper to the film set in Armenia. Sometime after that, they married and their son, Arshen, born a few years later, is a two-time ArtLinks participant. The world is small but even smaller for Armenians.

Call me biased, but I was giddily excited for the last session. Viken Tufenkjian, one of the organizers and most ubiquitous faces at ArtLinks, gave a talk on Armenian identity. His question of "who or what is the Armenian?" raised more questions than answers—which, as any professor or scholar would try to reassure you, is actually a good thing. He listed eight elements integral to "Armenianness", assigned us to groups, and asked us if we could rank them in a hierarchy. I remembered Dr. Mouradian's words: that ArtLinks is a lateral program, that we do not rank people—that everyone here (even the PhDs) preferred to be called by their first names. This was perhaps the most "vertical" moment of the entire program—and coming right at the very end, no less! It caught most of us off guard, but again, maybe that was the point?

What is Armenianness? Who is (the) Armenian? Who gets the right to decide? How does one measure these elements anyway? What about the exceptions? Indeed, could

cont. page 26

Hamazkayin ArtLinks 2019- arts sessions and lectures.

two years, Dr. Gulesserian has been the Armenian lecturer at Harvard University. Her efforts—modern, innovative, hip, and inviting—have propelled the Armenian activities at the school to new heights. No doubt, she would bring that same excitement to ArtLinks. In the beginning of her presentation, one could sense some trepidation from the crowd (admittedly, I was among that group). A nearly two-hour discussion on Armenian poetry seemed daunting, even to the most astute Armenian student.

We learned about the hayren, an Armenian poetry style from the 13th century, which saw its heyday in the 16th century. We read and analyzed examples from Nahapet Kuchak, a Medieval Armenian monk who

music together. Mikaelian facilitated, by providing a rhythm or a beat and told us to listen to each other, to follow each other, and to silence the filters that tell us how something should sound. After a little struggling, the vibe slowly changed. Getting out of our own heads, we were able to transcend our insecurities and enter a space of unison—if only for a brief, fleeting moment.

Day Two: From Anxiety to Authenticity

The second day of the program began with another poetry session. Dr. Gulesserian reminded us of the simple structure of the hayren—four lines of 15 syllables each—and set us off to compose our own. If only writing one were as simple as the structure itself! We

Perpetuating Komitas' Legacy

Compiled by Dr. Araxie Altounian

Father Komitas stands at the crossroads of the traditional and contemporary, being both the saviour of the millennial Armenian musical culture and the founder of the Armenian school of classical music. He incessantly searched for a style of composition that would preserve the unique qualities of Armenian music, and yet be perfectly well understood by musicians and music lovers of different national backgrounds. Both a precursor in the field of ethnomusicology and a progressive composer, Komitas was also a perceptive pedagogue who understood the importance of preparing a generation of researchers and composers who would carry on the work that he had begun. His pupils did, indeed, continue the work after the musician priest's illness confined him to an asylum, providing Armenians worldwide with a significant wealth of both recovered folklore and classical repertoire, which played an essential role in perpetuating Armenian culture both in Armenia under Soviet rule, and in the newly formed diasporas during the 20th century.

Is Komitas' legacy still relevant to the young generation of Armenian musicians? We asked a few up-and-coming performers what Komitas meant to them, and this is what they had to say.

Artun Miskciyan, pianist

I really appreciate how Komitas's piano music and the piano parts in his songs are optimized for the piano's capabilities as an instrument. Sustained notes create a certain atmosphere (as in Krunk and Kele Kele), and his use of a wide range of notes from very low bass notes to very high treble, achieves special tonal effects. Chopin was another composer who was well known for his careful usage of the piano's unique capabilities. In that regard, they are quite similar although their musical output is stylistically very different.

Listeners who are familiar with Komitas's music are used to hearing it in a certain way but most of these interpretations are not necessarily faithful to Komitas' original indications. I see this as a challenge to musicians who want to try out new interpretations that are unique and at the same time more loyal to the composer's intentions, just because the audience is used to hearing them in a certain way.

It is sometimes difficult to tell if someone is enjoying the music itself or the text when they know the language it is written in. I have witnessed it quite frequently with various genres of music that feature text/lyrics. Therefore, it is much easier to tell if someone who doesn't know Armenian enjoys Armenian music.

Though language might be considered as a barrier, I believe that most of the time, the way a syllable is pronounced, the instrumentation, the tone of the voice, the contrasts of musical phrasing and dynamics can make a piece stand out without needing any literal meaning. Komitas's music features those qualities quite extensively and that's what grants his music the potential to become universal even though its text is in Armenian — a language spoken almost solely by Armenians.

For example, at a recent recording session, out of all the Armenian music that we recorded, the recording engineer, who was not an Armenian, enjoyed Komitas's music the most. This really shows the influence and potential of Komitas's music.

Both as a solo performer, and in collaboration with Soprano Lynn Isnar, this year I have concert and recording projects that will feature some of the memorable pieces written for voice and piano, and for solo piano by Komitas. Some of his works that I enjoy the most include Vagharsahapat Dance, Krunk, and Kele Kele.

Artur Chakhmakhchyan, violinist

Komitas Vardapet's legacy lives on as the preserver of Armenian classical music. It was he who cleansed our musical tradition of Turkish and Kurdish influences and established a truly unique musical genre that is distinctly Armenian. Komitas can also be attributed for decrypting the ancient Armenian musical notation system of Khaz in its original form, which was out of practice due to its complexity.

Evidently, Komitas has not only influenced, but also become part of our nation's identity. The formation of a structured Armenian musical tradition paved the way for composers such as Aram Khachaturian, Arno Babajanyan, Edward Mirzoyan, and many others.

It is clear that Komitas' works are perceived in a positive light to western audiences. After a concert in Paris in 1906, Claude Debussy went to Komitas, knelt and kissed his right hand, proclaiming "You're a genius, Holy Father". Furthermore, performances of Komitas' music have taken place by world renowned, non-Armenian musicians such as Evgeny Kissin, Maxim Vengerov, Mischa Maisky, Montserrat Caballé, and Grigory Sokolov. Such performances are indicative of a thirst for Armenian music by both international musicians and their respective audiences.

My top three favourite Komitas works: Vagharsahapat par, Kakavik, and Al Ayloughs — especially the string quartet arrangements by Sergey Aslamazyan!

Ani Athena Babayan, Soprano

Being a musician at heart, my earliest memories are musical ones. One of the first songs I remember learning is the popular folk song "Kakavik". Simple words combined with

a simple melody, which has engrained itself into my memory. Komitas' extensive work on the transcription of our folk songs was essential for our cultural connection to our fatherland, our mother tongue, and for those of us in the Diaspora, our home away from home.

Komitas was taken to Etchmiadzin because of his singing voice. He was given the chance to sing and learned how to read and write music, which he used to transcribe songs sung by Armenian villagers near the seminary. This led him to create original compositions, gain acceptance to the prestigious Frederick William University and eventually become an influential and active member of the International Musical Society (Berlin Chapter). All of which contributes to his success in sharing with the world our beloved folksongs and his own compositions, which still remain unique and present in Armenian culture today. As a performer, I can relate to Komitas in this experience of gaining vocal education through church and community. It was the haunting beauty of the Armenian Liturgy by Komitas which had me waiting impatiently, even at the age of 8 years, for the chance to join our church choir. Many years later as an adult, it is through this music that I sense the deepest spiritual connection. It was there that I felt comfortable enough to really sing, as a soloist and a choir member, which led me to pursuing higher education in music, performing with choirs throughout my years as a student and then as a professional, and ultimately the chance to compose and arrange my own work.

During my time at The Glenn Gould School of The Royal Conservatory, we were lucky enough to host our own recitals. I was sure to include a set of Armenian music, specifically Komitas, because I wanted to share a piece of my home in this diverse, pulsing city. And perhaps more importantly, I wanted to share this music because it is full of truth. Truth about love, life, and loss. Sometimes it's hard to speak the words, but when there's a melody, especially the ones Komitas gathered and fostered into social existence, his communication of emotion is honest and clear.

To the young generation of our time I'd say, it is our responsibility to ensure that Komitas remains relevant in our society today by continuing to perform these classics. Our challenge is to reinterpret them using our own past experiences to bring forth our truth.

Working on his pieces with many non-Armenians, and ultimately performing to a diverse audience, it's easy to see the reception is overwhelmingly positive and there's an energy around hearing something different.

Top three favourite Komitas works: Groung (The Crane), Anduni (Homeless), Yes Saren Gukai (I Was Coming From the Mountain).

Lynn Anoush Isnar, soprano

Komitas Vartabet has preserved Armenian culture and heritage through music. He is the reason why we have so much traditional Armenian music today. He has showcased Armenian life, trauma, love and loss through his music.

Komitas Vartabet holds a special place for me, because of my family history with him. He is a cousin of my great grandfather, Dr. Stepan Ziver, and would stay with his family when visiting Constantinople (Istanbul). Komitas had a great influence on Stepan and his brothers and he inspired them to love and study music. I feel proud to sing his music today and to carry on the story of my heritage.

I love his arrangements - they are simple, but quite detailed. I have noticed that everyone interprets his works differently and no recording or live performance is the same. When looking through his original piano and vocal scores, there is a minimalist compositional feel to the music. There usually isn't a lot of heavy instrumentation in the piano parts. It's usually light, filled with quick passing notes, chromatics, large use of the piano range, and octaves. One of the main challenges in the vocal parts is sustaining a long line and breath, keeping the accuracy of the chromatic and sometimes atonal pitches, and quick coloratura.

My top 3 favourite works by Komitas are Adouni, Krunk and Tsain door ov dzovag. As an Armenian musician, I have to say that I feel like I connect on a deeper spiritual level and understanding to this music as opposed to non-Armenian music. Although I sing music of multiple languages and cultures, Armenian always feels different. It feels like home.

I've always tried to incorporate Komitas' music in my recitals open to the public and I've had great feedback each time. I finally did one recital with no Armenian music at the Arts and Letters Club last fall, and I had complaints from some of the Canadians who wanted to hear it. I have noticed that Komitas' works have been becoming more and more popular in Western classical music repertoire. I've had multiple requests to send in translations and recordings of pronunciations of his works to classical musicians across Canada and the USA. There's also the Komitas International Festival Competition in Germany, as well as the Komitas Music Society of Japan. His works are celebrated world-wide, and I wouldn't be surprised if it did become mainstream one day.

To celebrate Komitas' 150th anniversary, I performed in a concert with the Barev Centre this past June, and will be performing in KOMITAS: A CANADIAN TRIBUTE this October 25th in Koerner Hall.

Տափիկի Խոհանոց

Սոնիա Թաշճեան

Կոլոլակ

Կիլիկեան թագաւորութեան արքունական հիւրասիրութեանց մասին խօսելու ժամանակ կը յիշատակուի, որ յարգարժան հիւրերուն պատուելու համար կը պատրաստէին հայկական շատ յայտնի միջուկով կոլոլակը:

Ամբողջ Պատմական Հայաստանի մէջ մեծ տարածում ունեցող այս անունը մանր կորկոտով պատրաստուած կլոր (կամ կլորաւուն) ճաշատեսակ է. բնականաբար անուանումը ստացած է իր ձեւէն. բազմաթիւ համանուններ ունի, բարբառային տարբերակներ. այսպէս գրական լեզուին մէջ օգտագործուող «կոլոլակ» դասական անուանումը կ'արտաբերուի տարբեր հնչիւններով՝ կոլոլիկ, կլոլիկ, կլուլիկ, կլորիկ, կլոլակ, կլոնդակ, կլոնդրակ, կլորիկ, կուլուլակ, կուլուլիկ, կլորչիկ, կլեյոր, կլէօր, կլտորիկ, եւայլն..... Արմատը՝ գիւ, գլորել, այստեղէն ալ առաջ եկած «կլոր» բառն է. նոյնի հետեւութեամբ կոլոլել կը նշանակէ կլորացնել. կլորն = մեծ կոյտ, կլոննել = դիզել, կլոլծիկ = բոլորովին կլոր, կսկլոր, իսկ «կլոծ» կլորաւուն բաղարջն է, որմէ եկած է գաթայատիպ ոչ քաղցր խմորեղէնը: Ծաշ պատրասելու գործընթացին մէջ յառաջացած են նոր բառեր, այսպէս օրինակ՝ կոլոլակաթակ = կոլոլակի միսը ծեծելու թակ, կամ կոլոլակացու (միս): Ժողովրդական լեզուամտածողութեան մէջ կան իրայատուկ բառեր, ինչպէս օրինակ՝ կլոլոլ – կլոլոլ (կտրել) = օղակածել (կտրել). կլոլակընել = մեծ մեծ պատառներով ուտել:

Թէեւ տարբեր շրջաններու մէջ նոյն անունով ճաշը ունի տարբեր բաղադրիչներ կամ պատրաստելու ձեւեր, այնուամենայնիւ կան որոշ ճաշատեսակներ, որոնք այդպէս ալ կը կոչուին: «Միջուկով կոլոլակը» բոլոր վայրերուն մէջ նոյն է, մանր կորկոտով եւ ծեծած միսով շաղուած, պատեանին մէջ աղցած միս է. սովորաբար կիտրոնաձեւ կը պատրաստեն: Արցախի «տաք-տաք կլոլակ» անունով ուտեստը պահքային է, ծեծած ու խաշած սիսեռի գնդիկները կ'եփեն սոխառածի, սխտորի, հոնի չիրի հետ միասին: Տարածուած ապուր է «կլոլիկ»ը, որ աղցած միսի եւ բրինձի խառնուրդով պատրաստուած ընկոյզի մեծութեամբ գնդիկներով կերակուր մըն է: Մուշի – «կլուլիկ»ը մանր կորկոտով ու ծեծած-միսով շաղուած գնդիկներ են, որոնք կ'եփուին միսով ապուրին մէջ. իսկ «ձաւարով կլուլիկ» տարբերակը – պահքային է, կորկոտը կը շաղեն ալիւրով, պատրաստուած գնդիկները կ'եփեն կաղամբի թթուին հետ:

Տարբեր ձեւի կոլոլակներու պատրաստութիւններ կան. դասականը կլոր կամ կիտրոնաձեւ կ'ըլլայ. սակայն յաճախ կայ կլոր կոլոլակը ափի մէջ քիչ մը տափակցուցած տարբերակը. Մուսալերան խոհանոցին մէջ կայ ամբողջութեամբ տափակ տարբերակը «թափ – թուփ» անունով, որ այդպէս ալ կը պատրաստեն եւ կը խորովեն ցանցատիպ յարմարանքի վրայ: Շատ տարածուած է «սինի կոլոլակը». տափակ ամանի մէջ կը պատրաստեն, ունի իւրայատուկ յատկանշական կտրուածք, եւ կ'եփեն փուռին մէջ՝ վրան կարագ դնելով: Որոշ շրջաններու մէջ միջուկով կոլոլակը խոշոր կը պատրաստեն, Մուշի «բետգլուխ»ը, Ուրֆայի «լըզլըզուն կոլոլակ»ը, եւայլն: Յայտնի առած մըն է. «Լըզլըզուն կոլոլակը –

եկեր է, ջուրին ակը գոցեր է»: Ապուրներու համար սովորաբար փոքր գնդիկներու կը վերածեն: Այնթապ-ցիներու տօնական «գնդիկապուր»ի գնդիկներուն մէջ ճրագու կամ կարագ կը դրուի: Ատանայի «սխտորով կոլոլակ»ը կը պատրաստուի կաղինի մեծութեամբ, մատով փոսիկ կ'ընեն ու կը շո-գեխաշեն մաղի վրայ: Ուրֆայի հոջակաւոր «տվընտեկ» (կամ «քըպեպեթ») կոլոլակը եռանկիւնաձեւ կ'ըլլայ. ունի քանի մը տարբեր միջուկներ. անուանումն յառաջացած է Ուրֆայի հին տուններուն եռանկիւնաձեւ կերտուածքէն: «Թոփիկ»ն ալ պիտի համարել կոլոլակի տարատեսակը, որ պահքային է, խաշելու համար կը դրուի կերպասի մէջ եւ ծրարի նման կը կապուի:

Կան միջուկով եւ առանց միջուկի կոլոլակներ. ինչպէս նաեւ մսային եւ ոչ մսային, այլ բանջարեղէնային ու արմտիքային միջուկով բազմաթիւ բաղադրատոմսեր: Սովորաբար արտաքին խը-մորը մանր ձաւարով ու ծեծած-միսով կը շաղեն, մսային տարբերակի պարագային: Ատենօք ելեկտրահարիչի (food processor) փոխարէն իրաքանչիւր ընտանիք ունէր իր մարմարեայ քարը եւ փայտեայ յատուկ թակիչը միսը ծեծելու համար: Ոչ մսային խմորի – պարագային կորկոտը կը շաղեն ալիւրով կամ մանրածաւարով, գետնախնձորով, դդումով եւայլն: Կան նաեւ ոսպով կամ սիսեռով պատրաստուած խմորներ: Միջուկներու հետաքրքիր բազմազանութիւն ստեղծուած է. հին ժամանակ, երբ մսաղացներ չկային, միսը մանր կը կտրտուէր, յետոյ սոխառածով կը տապկէին. շատ յաճախ տհալ – դաւորմայի միսը մանր կը կտրտէին եւ սոխառածի հետ խառնելով ու համեմելով միջուկ կը հանդիսանար: Յաճախ մանրուած ընկոյզ, սնոբար (գինձ), խաշած բրինձ կամ նուռ կը խառնուի միսին հետ: Ոչ մսային կոլոլակներու միջուկները երբեմն արմտիքային կ'ըլլայ, որպէսզի լրացնէ անհրաժեշտ սպիտակուցները (protien). այսպէս սիսեռի միջուկներով պահքի կոլոլակները ամենայայտնիներն են. այլ տարբերակներուն մէջ կը դրուի – բանջարով ու շիրիկով միջուկներ, գետնախնձորով, միայն սոխով, եւայլն..... Հիւսնալի է Մուշի խոհանոցի – չիրերով միջուկը: Շատ անելի գործածական են առանց միջուկի կլուլիկ-գնդիկները. տանտիկինը արագօրէն կը պատրաստէ զայն, գնդիկներու վերածելով կը խաշէ կամ ապուրին մէջ կը լեցնէ, ճաշը անելի կշտացնող դարձնելու համար: Զարմանալի է, սակայն յաճախ մսապուրներու մէջ կը լեցուի մսային գնդիկներ, հաւանաբար անելի տօնական դարձնելու համար-զայն: Տարբեր շրջաններու մէջ կոլոլակ կամ կլորչիկ կը կոչեն բրդուծին (սեղմիկ, ձենկիկ). շատ տարածուած է «ոսպով կլորչիկ»ը. կայ նաեւ գետնախնձորով նմանատիպ բրդուծ. յատկանշական է, որ բրդուծները կը մատուցեն յատուկ աղցաններով կամ համապատասխան թացանով. երբ նոր կը մորթեն անասունը, կը պատրաստեն հում միսով բրդուծը, որուն ոչ մսային տարբերակը առօրեայի ուտեստ եղած է բոլոր գաւառներուն մէջ: Ալ անելի հետաքրքրական է Այնթապցիներու «պանրով բրդուծը», հին հացովու

պանիրի փշրանքներով շաղուած համեղ կոլոլակը: «Կլոնդրակ»ը կամ Սասունցիներու «ադերոն»ը քաղցր կոլոլակ է, կը պատրաստուի փոխինձով ու ռուպով: Սասունցիներու «կըրըկ» կոլոլակը կը պատրաստուի տափակ, ափի մեծութեամբ եւ կը խաշուի, ապա – ճաշակելու ատեն կը կտրատեն՝ վրան սոխառած լեցնելով: Մուսալեռցիներու «թրախիկ»ը, Սասունցիներու «պիճըկ»ը մանր տափակ գնդիկներ են խաշելէն յետոյ լոլիկի մածուկի եւ սոխառածի հետ կը մատուցեն: Զէյթունցիներու «թթու կլեյօր»ը ընկոյզի մեծութեամբ գնդիկներ են, որոնք տապկելէն ետք կը խաշեն՝ սոխառածի եւ սումախի հետ: Իւրայատուկ ներդաշնակ ճաշատեսակ մըն է «բանջարով կլորչիկներ»ը, որոնք սուտ խմորով գնդիկները խաշելէն յետոյ, կը միացնեն սոխառածին ու բանջարին, մատուցելու ատեն վրան կը լեցնեն մածուն եւ սխտոր: Նոյն ձեւով, սխտոր մածուն թացանով կը մատուցուի Ուրֆայի «բորանի»ն, որ գնդիկներով, միսով ու սիսեռով տօնական ճաշ մըն է:

Իր պատրաստութեան ու մատուցման եղանակով կ'առանձնանայ Էջմիածնի կամ Գաւառի կոլոլակը, որ միայն ծեծած միս է, որուն մեծ գունդերը կ'ուռնին աղջուրին մէջ խաշելու ընթացքին. ան կը մատուցեն փիլաի ընկերակցութեամբ եւ ճաշակելու ժամանակ վրան իւղ կը լեցնեն:

Սովորաբար ապուրին մէջ կը խաշեն կոլոլակները, երբեմն կը տապկեն առատ ձէթի մէջ. կայ նաեւ փուռին մէջ եփելու տարբերակը, ինչպէս նաեւ կրակի մոխիրներուն վրայխորովելու հնարաւորութիւնը:

Մոռցուած բաղադրատոմս մըն է Մալաթիոյ «Սմբուկով Կլորչիկ»ը: Զայն սորված եմ Մալաթիա ծնած, Ֆրանսա ապրած եւ անկախութենէն ետք Հայաստան հաստատուած շէֆ խոհարար Միշէլէն:

սմբուկով կլորչիկ

Բաղադրութիւնը
3 սմբուկ
3 լոլիկ-
3 սոխ
1 պղպեղ
1 գլուխ սխտոր
կարմիր եւ սեւ պղպեղ
ձէթ
Կլորչիկներու համար -
1 գաւաթ մանր կորկոտ-
0.5 գաւաթ մանրածաւար (սիմիտ)
0.5 գաւաթ ալիւր
կարմիր եւ սեւ պղպեղ
քիմիոն
անանուխ
աղ-
Պատրաստութիւնը
- Կլորչիկի բաղադրիչները խառնել, ջուրով շաղել, պատրաստել գնդիկները տապկել ձէթի մէջ կամ խաշել աղջուրին մէջ:
- Սմբուկները խորանաղածէ կտրա-

տել, մանրել լոլիկը, պղպեղը, սոխն ու սխտորը, կաթսայի մէջ դասաւորել, համեմել, վրան լեցնել քիչ մը ձէթ եւ մարմանդ կրակով շոգեխաշել:

- Երբ դեռ բանջարեղէնը կիսահում է, խառնել կլորչիկները եւ շարունակել եփել, մինչեւ որ պատրաստ ըլլայ:

գնդիկապուր ճրագուկով

կլորիկ չորվա

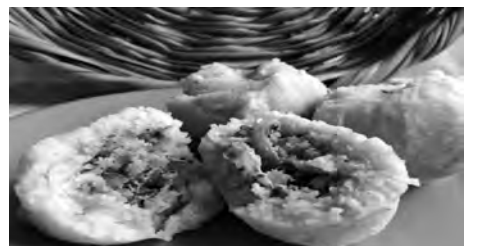
միջուկով կոլոլակ Զատիկի

բանջարի միջուկով պահքի կլոր

ոսպով բրդուծ

Միջինքի թուփիկ

թթու կլեյօր

սխտորով կոլոլակ

Հ.Օ.Մ.-ի Չայն

Թորոնթոյի «Ռուբինա» Մասնաճիւղ

ARS ROUBINA CHAPTER TEL: (416)-491-2900 ext.3211
www.ars-canada.ca email: arstoronto@gmail.com

Անդամական Ժողով Երեքշաբթի՝ 10 Սեպտեմբեր 2019
Հիւրասիրութիւն ժամը 7:30-ին
Սկիզբ Ժողովի ժամը 8:00-ին

Գրառում Թուականներ

♦ Տօնավաճառի յանձնախումբի կազմակերպութեամբ՝ "Կանանց Հաճելի Երեկոյ"
"Armenian Dance Music", Ուրբաթ, 23 Օգոստոս, 2019, ժամը 7-ին սկսելով, La Grill,
La Կրիլ ճաշարան, Տոնսի գին՝ \$55

♦ Կեդրոնական Վարչութեան Vision 20/20 (Տեսլական 20/20) ծրագրի Ձեռնարկը,
տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, 15 Սեպտեմբեր 2019-ին, ժամը 11-3, Bayview
Country Club-ի մէջ:

Նիւթ՝ ամբողջական առողջութիւն (Մարմին, միտք եւ սննդականոն)
Healthy Mind Healthy Body - Living Well 2020 and Beyond! Վերոյիշեալ երեք
նիւթերը պիտի ներկայացուին երեք մասնագէտներու կողմէ:
Խիստ շահեկան ձեռնարկ: Կը խնդրենք թուականը չմոռնալ: Տոնսի գին՝ \$100
տոլար: (\$50 տոլարի Տուրքէ գերծ ստացագիր պիտի տրուի) :

♦ Ըկերային ծառայութեան յանձնախումբի ձեռնարկութեամբ՝ Արարատ տան
երեցները կ'այցելեն Մբ. Աստուածածին եկեղեցի, Կիրակի՝ 22 Սեպտեմբեր 2019-ին:

♦ Տարեկան Տօնավաճառ (Պագար) 2 եւ 3 Նոյեմբեր, 2019 շաբաթավերջին:

♦ 'Տոնիկ օր' ձօնուած Պարսկաստանի Հայ Գաղութին տեղի պիտի ունենայ 22 եւ
23 Նոյեմբեր 2019-ի շաբաթավերջին: Յանձնախումբը արդէն կազմուած է եւ
սկսած ձեռնարկի կարգադրութիւններուն:

ARS Social Services Office working hours Mon to Fri from 10 a.m. to 3 p.m.
Ընկերային Ծառայութեան գրասենեակի ժամեր՝ Երկշ.էն Ուրբ.՝ 10:00 - 3:00
Հեռ: 416-495-0644 Է-նամակ: arssocialservices@gmail.com

Armen's Math Corner

(August 2019)

Junior Problem :

Insert the appropriate brackets to make the following statement true:

$$5 - 2 \times 1 + 4 \div 6 = 5$$

Senior Problem :

If Raffi receives \$1.00 for the first hour worked, \$2.00 for the second, \$3.00 for the third and so on, how much would Raffi make if he worked for 12 hours?

see the answers reversed on this page

www.torontohye.ca

Answers to August 2019 issue of Armen's Math Corner
Jr. Prob. : $(5 - 2) \times (1 + 4) \div 6 = 5$; Sr. Prob. : \$ 78.00

Hamazkayin Artlinks ...

cont. from page 23

there ever *be* exceptions? Here, Mr. Aghajyan's voice was in my head. His plea to welcome hidden Armenians into the fold, to embrace them as our long-lost relatives, to not shun their chosen identities—kept ringing as the angel to the devil who wished to conquer and divide—to say that one must be this, do this, work towards this, in order to be "Armenian". That there have to be "standards."

The conversation rolled over nicely to my impromptu presentation on , another Hamazkayin initiative, a new online platform which aims to present Armenian arts and culture in an innovative way for a young diasporan audience, as well as to create a

space for emerging and established Armenian artists from across the globe to meet, discuss, and present their works. Our defining mantra is that Armenianness is not so easily defined—it shifts and ebbs and means different things to different people. Indeed, Armenianness to me could be radically different than Armenianness to you. Like the hayren and harmony exercises, we fear the unfamiliar, and on some level, are afraid that we, ourselves, can never measure up to our own "standards". Reckoning with that can seem daunting—scary, even—but it can also be very beautiful.

In previous years, I have noted that ArtLinks is a space that welcomes, respects, and accepts young Armenians who may not fit the neat mold of Armenianness or the

conceptualized diasporan. But this year, I realized that it goes even deeper than that. ArtLinks is one of just a few places—let alone, Armenian places—where authenticity reigns supreme. Just as much as it is a forum to learn about Armenian art and culture and network with others in those fields, it is also an opportunity to form authentic connections with people; to reflect on the raw truths of our inner selves, our identities, and our family stories; and to marry art and pain and history in creative, innovative, and deeply intentional ways. Just two weeks after this year's program ended, one of my friends commented that she did not want this "aura of authenticity" to go away. We're all holding on until next year.

ArtLinks 2020 will be in the Los Angeles area. We'll see you there!

TO ADVERTISE IN
CANADA'S ONLY
ARMENIAN
MONTHLY
NEWSPAPER
CALL 416-878-0746

ԹՈՐՈՆՏՈԻԵ
T O R O N T O H Y E

Torontohye Newspaper

Publisher
Torontohye communications Inc.
45 Hallcrown Place
Willowdale, ON
M2J 4Y4

Email: torontohye@gmail.com

Phone: (416) 491- 2900 ext. 3215

Fax: (416) 491- 2211

Խմբագիր
Կարին Սաղդեյան

Աշխատակիցներ
Արշո Զաքարյան
Թամար Տոնապետյան

Էջադրում
Արա Տեր Զարուհիսեան

Վարչական Պատասխանատու
Միսակ Գալագեան

Ծանուցումներ
Սեւակ Զարուհիսեան
Հեռ.՝ 416-878-0746

sales.torontohye@gmail.com

Editor
Karin Saghdejian

Administrator
Missak Kawlakian

Advertisements
Sevag Haroutunian (416- 878-0746)

Design & Graphics:
Ara Ter Haroutunian (aragraphics@gmail.com)

Հայ Կեդրոնի Ամառնային Փառատունին Պատկերներ

Photos by: Edgar Khalatian

AL' DEEWAN

BAKERY

منطقه قيش
mañakeesh

Wednesday's
ZATAR

\$**1**⁰⁰
+TAX

9-1415 KENNEDY ROAD, SCARBOROUGH, ON (416) 901.8552 aldeewan.ca